

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, RUGSĖJIS – SEPTEMBER 20, 1989

Nr. 183

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Baltijos Tarybos nutarimai

Panevėžys. – Vėliau gautas pranešimas. (LIC) – Šių metų rugsejo 8 d. Panevėžyje įvyko Baltijos Tarybos pasitarimas apie politinę situaciją Baltijos šalyse ir Tarybų Sąjungoje. Nors pasitarimas buvo skirtas tiesioginių ekonominių ryšių vystymo klausimui, taip pat priimti dokumentai aktualiais politiniais klausimais.

Be nutarimo dėl bendradarbiavimo ekonomikos sferoje, Baltijos taryba priėmė dokumentą, reaguojantį į Šalčininkų rajono tarybos nutarimą skelbti lenkų autonomine sritį ir panašius atvejus Estijoje bei Latvijoje. Deklaracijoje „Apie Baltijos valstybių teritorinį vientisumą“ konstatuojama, kad trijų Baltijos šalių teritorijos yra jų valstybinio vientisumo pagrindas, teritoriniai bei administraciniai pakeitimai gali būti daromi tik teisiniu ir konstituciniu būdu. Mėginimai tai pakeisti traktuotini kaip šurkšti politinio spaudimo priemonė.

Baltijos tarybos pasitarime apsvaistytas kitas itin jautrus

klausimas – Pabaltijo jaunuolių karinė tarnyba Sovietų armijoje. Priimtas kreipimasis į TSRS Aukščiausios Tarybos pirmininką, Latvijos, Lietuvos ir Estijos Aukščiausios Tarybos dėl karinės tarnybos atlikimo sąlygų. Padėčiai nepasikeitus, gali iškilti protestų banga. Kreipimesi nurodoma, kad Pabaltijo jaunuoliams atliekant karinę tarnybą netoli nuo tėvynės, nesibaigia priešiškos aplinkos demoralizuojantys reiškiniai.

Pasiūsta ir sveikinimo telegrama Ukrainos persitvarkymo judėjimui.

Po šiais nutarimais pasirašė: Sajūdžio – Vytautas Landsbergis, Virgilijus Čepaitis, Bronius Kuzmickas, Latvijos Liaudies Fronto – Dainis Ivans, Arnolds Kietinš, Valentina Zeilė, Janis Lucans, Estijos Liaudies Fronto – Edgar Savisaar, Arvo Junti, Mart Tarmak. Pasitarimui pirmininkavo Vytautas Landsbergis.

Pateikiame iš Sajūdžio Informacinės agentūros gautus tekstus.

Pabaltijo jaunuolių karinės tarnybos reikalai

TSRS Aukščiausios Tarybos pirmininkui M. Gorbačioviui, Latvijos, Estijos ir Lietuvos TSR Aukščiausiosios Taryboms

Baltijos tarybos posėdyje, kuriame buvo atstovaujami Latvijos ir Estijos Liaudies frontai ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis, apsvaistytas vis atstojanti problema, susijusi su Pabaltijo vaikinių karine tarnyba, dažnai atliekama toli nuo Tėvynės, svetimoje, kartais priešiškoje aplinkoje. Nesibaigia nužudymai ir savizudybės, pažeminimai ir suluošinimai, padažnėjo dezertyravimo ir atsisakymo tarnauti atvejų. Be kita ko, kai kurie atsisakantieji motyvuoja savo poelgius moralinėmis-politinėmis ir teisinėmis kategorijomis. Deja, aukštoji karinė vadovybė neigiamai žiūri į nacionalinių teritorinių junginių atkūrimo, gyvavusių iki šeštojo dešimtmečio, idėją, tuo demonstruodami, mažų mažiausiai, politinį neįvalgumą. Priešingai, didesnis lankstumas šiuo reikalu pagerintų visuomenės ir jaunimo požiūrį į karinę

tarnybą. Kol kas šių metų rudeninis šaukimas, deja, gali sukelti Pabaltijyje moterų ir kitų visuomeninių organizacijų bei tiesioginių pasipriešinimo bangą, plintantį jaunuolių pilietinį nepaklumumą. Problema iškiltų tarptautinės teisės aspektu, jau nekalbant apie nepageidaujamą politinės situacijos paaštrėjimą respublikose. Todėl kreipiamės į TSRS politinę vadovybę, į TSRS, Lietuvos, Latvijos ir Estijos Aukščiausiąsias Tarybas, prašydami pripažinti būtinybę peržiūrėti šiandieninės aukščiausios karinės vadovybės nuostatus.

Tegul Pabaltijo jaunuoliai, kurie to pageidauja, tarnauja tik Pabaltijyje.

Mūsų nuomone, ši principą tikslinga naudoti ir kituose regionuose.

Baltijos Tarybos vardu:
E. Savisaaras (Estija),
TSRS liaudies deputatas
D. Ivans, (Latvija)
TSRS liaudies deputatas
V. Landsbergis, (Lietuva)
TSRS liaudies deputatas

Nutarimas teritoriniais klausimais

Trijų Baltijos šalių teritorijos yra jų valstybinio vientisumo pagrindas. Teritoriniai administraciniai pakeitimai gali būti daromi tik teisiniu ir konstituciniu būdu, taip pat tarpvalstybinių sutarčių keliu. Kitaip tie pakeitimai bus ir liks neteisėti.

Todėl bet kurie mėginimai pakeisti Estijos, Latvijos ir Lietuvos teritorinį vientisumą, kaip antai šiaurės rytų Estijos, Daugpilio, pietryčių Lietuvos atžvilgiu, traktuotini pirmiausia kaip šurkšti politinio spaudimo priemonė. Tokie veiksmai nukreipti prieš Baltijos šalių savarankiškumo ir nepriklausomybės siekius prieš ten gyvenančių tautų interesus. Tie veiksmai, tai mėginimas neišspręsti esamas problemas, o sukurti naujas, padidinti įtampą ir suardyti užgimstančią trijų respublikose pastovijų

gyventojų pilietinę vienybę. Mes kviečiame Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečius neremti šio pobūdžio iniciatyvų ir išsišokimų, kurie sudarytų papildomas kliūtis mūsų visų kelyje teisinės valstybės link. Tarpusavio supratimas ir valstybinio vientisumo teisinės garantijos laiduoja mūsų pastangų sėkmę.

Pasirašė Estijos liaudies fronto, Latvijos liaudies fronto ir Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio Baltijos tarybos vardu E. Savisaar, D. Ivans, V. Landsbergis.

– Sovietų Sąjungoje Kaspijos jūros ruože pasikartojęs stiprus žemės drebėjimas, praneša Irano žinių agentūra.

– Puerto Ricoje siaučias uraganas 125 mylias per valandą užmušė 14 žmonių ir dešimtys tūkstančių žmonių liko be namų.

Dar vienas vaizdas iš gyvojo „Baltijos kelio“ rugpjūčio 23 d. Vilniuje, kur žmonės abiejose kelio pusėse susiėmė rankomis nuo Vilniaus – Rygos iki Talino, pasuko savo veidus į Vakarų ir tuo išreiškė protestą prieš Sovietų Sąjungos tebetęsimą Baltijos respublikų okupaciją.

Jei pasiseks, bet to neužtenka Baltijos respublikoms

Maskva. – Estijoje ir Latvijoje vietiniai rinkimai paskirti gruodžio 10 d. Laukiama jų tautinių frontų kandidatų laimėjimo, rašo „Washington Post“ dienraštis rugsejo 15 d.

Komunistų partijos oficialus asmuo užsienio korespondentams išsireiškė, jog jis tikis, kad krizė Baltijos respublikose yra sukontroliuojama, jei Maskva suteiks dideles suverenumo teises, beveik visai arti nepriklausomybės statuso. Jis tvirtino, pavyzdžiui, kad Kremlius leis Baltijos valstybėms įstoti nariais į tarptautines organizacijas ir viena iš jų bus Jungtinės Tautos New Yorke.

Šioje Centro komiteto sesijoje, kuri prasidėjo vakar, busiškiriama daug laiko diskusijoms apie 15 Sovietų Sąjungos respublikų politines ir ekonomines teises. Atskira atskaitomybė jau buvo priimta Estijoje ir Latvijoje, leidžiant toms dviem respublikoms perimti savo fabriko ir ūkių kontrolę, kuri anksčiau buvo tvarkoma iš Maskvos.

Jei reformos pasiseks

Maskvoje tikima, jog, jei Gorbačiovo reformos pasiseks, tai Baltijos respublikos gaus labai plačias ekonomines ir politines

Sulaukė aprūpinimą benzinu

Maskva. – AP žinių agentūra praneša, kad yra sustabdytas benzino siuntimas iš Azerbaidžano į kaimyninę sovietiška respubliką Armeniją. Dėl to Armenijos sunkvežimiai, mašinos ir ambulanai liko be benzino, praneša taip pat ir „Pravdos“ dienraštis. „Armėnija praktiškai yra ekonomiškai užblokuota“, pasakė Armenijos ministras Y. Chodzamiryan. Jis dar paaiškino, kad Armenija gauna 87% benzino iš Azerbaidžano.

Primenama, kad Nagorno-Karabacho srities prijungimo klausimas prie Armenijos bus svarstomas Azerbaidžano Aukščiausios Tarybos sesijoje kitą savaitę.

teises. „Washington Times“ savo komentaruose pažymi, jog Sovietai iki šio dienos skelbia, kad 1940 m. birželį jie buvo pakviesti apsaugoti Baltijos dirbančiąją klasę nuo nacių. Esanti didelė klaida sakyti, kad paskui įvyko ten laisvi rinkimai ir Baltijos žmonės nubalsavo prisijungti prie Sovietų Sąjungos. Sovietų kontrolė buvo daroma per marionetines tų kraštų vyriausybes, kurios nebuvo rinktos, bet Stalino patikėtinių paskirtos. Amerika pasiūlysi teisingai nepripažindama Baltijos okupacijos.

Ryšiai su sovietais

Minėto laikraščio žiniomis, Valstybės departamente vyraujanti nuomonė, kad Baltijos sąjūdžiai palaipsniui atgaus savo nepriklausomybę. Tačiau nepriklausomybės klausimas esąs surištas su daugeliu ryšių. Visos trys Baltijos respublikos daug kuo priklauso nuo Sovietų Sąjungos, pavyzdžiui, vienas svarbiausių dalykų esą elektros tiekimas. Manoma taip pat, kad dėl geografinės padėties Baltijos respublikos turės išlaikyti karines bazes savo teritorijoje ir leisti Maskvai tvarkyti užsienio ir gynybos reikalus. Visuose kituose atvejuose baltiečiai galės tvarkytis kaip jiems patinka.

Kas organizuoja pasipriešinimą

Iš patikimų šaltinių gautas žinios, jog Maskvos nomenklatura kartu su vietiniais stalinistais partijose ir su rusų kariuomenės karininkais padeda organizuoti streikus ir demonstracijas prieš Baltijos respublikas. Yra daug galių, kad Maskva išprovokuos riaušes ir tada bus pateisintas naujų kariuomenės dalinių įvedimas į Baltijos kraštus, rašo „Washington Times“. Todėl Valstybės sekretorius šio savaitgalio pasitarime su Sovietų Užsienio reikalų ministru Shevardnadze turėtų išreikalauti, kad tokių intervencijų neįvyktų. Dienraštyje Cord Meyer rašo, jog „civilizuoti, inteligentiški ir nebija darbo Baltijos žmonės

TRUMPAI IŠ VISUR

– Pavergtoje Lietuvoje išėjo naujas laikraštis, pavadintas „Respublikos“ pavadinimu. Jį redaguoja žurnalistas Vytautas Tomkus, mums jau pažįstamas spaudoje iš jo dedamų nuotraukų. Jis yra išrinktas delegatu Aukščiausioje Taryboje Maskvoje. Kai buvo reikalas, jis nebijo įeiti iš Kremliaus salės, protestuodamas prieš nepalankius norimus pravesti nutarimus Baltijos kraštams.

– Armenijos Aukščiausioji taryba susirinko nepaprastam pasitarimui, kai Azerbaidžanas tęsia 14 dienų blokadą, sulaukdamas maisto pervežimą ir alyvos siuntus. Ginčas tebevyksta dėl Nagorno-Karabacho srities prijungimo prie Armenijos.

– Kinijos krivinas malšinimas demonstrantų šią vasarą sulaukė turistus nuo lankymosi Kinijoje. Taip pat labai sumažėjo ir privatūs investavimai, praneša Pasaulio banko vadovybė.

– Maskvoje AP žinių agentūra praneša, jog Azerbaidžane autobus sprogė bomba ir užmušė 5 žmones.

– Armenijos komunistų vadai atvyko į Maskvą, prašyti paramos, kad įsakytų Azerbaidžanui atsaukti ekonominę blokadą.

– Lenkijos Komunistų partijos 230 narių komitetas susirinko pasitarimams, kad nusistatytų kokios taktikos turi laikytis partijos nariai naujoje situacijoje, kai vyriausybė nebėra komunistų rankose.

– Viceprezidentas Dan Quayle išvyko vizituoti dešimčiai dienų Azijos kraštus.

– Londone Britanijos radijo pranešė, kad ruošiamasi išleisti iš kalėjimo Pietų Afrikos veikėją Nelson Mandelą, kuriam jau 71 m. amžiaus.

– Britanijos ministrė pirmininkė Margaret Thatcher sustojo Maskvoje pakeliui į Japoniją.

šiuo metu nusipelno daug daugiau, negu tik tai, ką jie per 50 metų iškentėjo. Dabar jie yra pažengę į priekį ir Amerika turėtų padėti, bet disciplinuota ir taktiškai puiki jų sąjūdžių vadovybė pati nusprendė savo likimą“.

Senato daugumos vadas kaltina vyriausybę pasyvumu

Prezidentas nusistatęs neskubėti

Washingtonas. – Senato daugumos vadas George J. Mitchell kaltina Busho vyriausybę nesugebėjimu ar nenoru paremti Rytų bloko permainas ir ilgin-tis beveik nostalgiskai šaltojo karo laikų.

Šis Demokratų vadas kalbėjo Senato debatuose apie vyriausybės nenorą imtis žygių, kurie duotų naudos Gorbačioviui Sovietų Sąjungoje. Žinant, kad Bushas nerodo daug noro susitikti su Gorbačiovu pasitarimams, nors šiuo metu Genevoje vis vyksta pasitarimai strateginių branduolinių ginklų apribojimo klausimais, atrodo, kad Washingtonas labiau linkęs palaikyti šaltojo karo atmosferą, negu netikrą Gorbačiovo persitvarkymo programą. Todėl keliamas Amerikos vyriausybės logiškumo klausimas ryšium su vedama politika Maskvos atžvilgiu.

Valstybės departamente

Sen. Mitchelio pastabos pareikštos viešai Senate kaip tik tada, kada Valstybės departamente prasidėjo Sovietų ir Amerikos oficialių pareigūnų pasitarimas, turįs paruošti pagrindus prez. Busho ir Sovietų Užsienio ministerio Shevardnadze pasitarimui šį ketvirtadienį. Po to bus penktadienį ir šeštadienį abiejų ministerių – Bakerio ir Shevardnadze pasitarimai Jackson Hole, Wy. Šie pasitarimai bus Amerikos-Sovietų Sąjungos ryšių barometras, kaip rašo T. Friedman „New York Times“ dienraštyje.

kad nereikia skubėti. Aš manau, kad mūsų reikalų tvarkymas su Sovietais yra geroje formoje“, kalbėjo prezidentas, turėdamas mintyje Genevos susiginklavimo pasitarimus.

Amerikos pasyvumas

Tačiau sen. Mitchell Senate kalbėjo, jog paskutiniu metu vyriausybės komentarai apie Sovietų Sąjungoje ir Rytų Europoje vykstančius įvykius yra nesuprantami, ir tai rodo, kad problema yra gilesnė negu tik stoka išvalgumo. Atrodo, jog Busho vyriausybė abejoja dramatiniais pasikeitimais Rytų Europos bloke. Tuos prieštaraujančius susilaikymus sunku suprasti, kalbėjo senatorius. „40 metų Amerika reikalavo kad Sovietų Sąjunga pakeistų savo politinę sistemą ir atleistų varžtus Rytų Europos kraštams. Vakarų sąjungininkai smerkė Sovietų totalitarizmą ir nuolatos ragino atsisakyti centrinės sistemos. Komes reikalavime 4 dešimtmečius, pradeda išgyventi. Tai neabejotinai Amerikos triumfas. Dabar yra atėjus Amerikai laikas pasisakyti už pasikeitimų metu; to mes norėjome ilgus metus. Tačiau vietoj padaršimo ir išpareigojimo, Amerikos vyriausybė laikosi pasyviai“.

Prezidentas nenori tikėti vykstančiais pasikeitimais Sovietų Sąjungoje. Atrodo, kad „jis ilgisi šaltojo karo atmosferos“, sako tas pats sen. Mitchell.

Žydai ir vienuolės

Londonas. – AP žinių agentūra praneša, jog 17 kraštų Europos žydų organizacijos yra paprašytos Pasaulio Žydų kongreso vadovybės neturėti jokių ryšių su Romos Katalikų Bažnyčia, kadangi iki šiol nėra iškeltas karmelietų vienuolynas iš Auschwitz, kuriame buvo koncentracijos stovykla. Žydai reikalauja, kad vienuolynas būtų uždarytas, kadangi toje vietoje naciai išžudė daug žydų. Tačiau lenkai primena, kad toje mirties stovykloje buvo ne mažiau nužudyta ir katalikų lenkų, o taip pat ir kitų tautybių žmonių. Karmelietis vienuolys ten meldžiasi už visus nukankintus žmones, bet vienas žydų rabinas pasakė, kad jie nenori, kad vienuolės melstųsi už žydus. Lenkijos kardinolas Jozef Glomp yra nuomonės, kad vienuolynas gali pasilikti savo vietoje, be to jis yra Lenkijos valstybės ribose.

KALENDORIUS

Rugsejo 20 d.: Eustachijus, Jolita, Fausta, Kolumba, Tautgirdė, Vainoras.

Rugsejo 21 d.: Matas, Ifigenija, Mantvilas, Viskintė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:34, leidžiasi 6:54. Temperatūra dieną 81 l., naktį 58 l.

Sen. George Mitchell, Senato daugumos vadas.

Prez. Bushas, kalbėdamas apie šiuos pasitarimus, pasakė: „Mes pamatysime, kokius pranešimus su savim atsiveš Shevardnadze. Bet aš jaučiu,

– Illinois valstijos gubernatorius James Thompson pasirašė įstatymą, kad Illinois, viešuosiose mokyklose būtų dėstomas Holokausto kursas. Mokyklų vadovybės turės nutarti, kokios rūšies Holokausto kursas bus dėstomas.

– Vengrijai Amerika suteikė privilegijuotas valstybės statusą. Dabar ji galės eksportuoti savo prekes į Ameriką be tarifinio mokesčio.

– Valstybės departamentas praneša, kad nepaprastai padidėjo ginklų siuntimas iš Rytų bloko ir Sovietų Sąjungos į Nikaragvą.

SKAUTYBĖS KILIAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

IV-JI TUNTININKŲ KONFERENCIJA

LSS Seserijos ir Brolijos kviečiama IV-ji Tuntininkų konferencija įvyks 1989 m. spalio 6-8 d. Beaumont stovyklavietėje, Rock Creek, Ohio, netoli Clevelando.

Kviečiami tuntininkai, esantys vietininkai, esantys pavadojuotais, esantys adjutantais, draugininkai, esantys skautininkų, jų ir židinių vadovais, esantys Rajonų vadais, vadovais, esantys Seserijos ir Brolijos vadovai ir Pirmija.

Konferencijos mokestis – JAV 50 dol. Registruotis iki spalio 1 d., įmokant 20 dol., pas s. Oną Šilėnienę, 24301 Oakhill Drive, Euclid, Ohio 44117. Tel. (212) 531-8207.

Užsiregistravę iki spalio 1 d. moka 45 dol.

Atvykstantiems lėktuvais ir reikalingi transportacijos iš aerodromo apie tai praneša registrotorei.

Dalyviai atsiveža: Tvarkingą išvežimą ir darbo uniformą; Šiltesnę aprangą prie lauko; Miegmaišį ir asmeninius reikmenis;

Gaires ar kitus vienetų simboliuos, kuriuos būtų galima pristiegti prie sienos; vienetų albumus, nuotraukas ir t.t.

Iki pasimatymo Konferencijoje! Budekime!

v.s. fil. Meilė Mickienė
LSS VS Pavadojuota
s. fil. Gintautas Taoras
LSB VS Pavadojuotas

IV-SIOS TUNTININKŲ, IŲ KONFERENCIJOS PROGRAMA

Penktadienis – spalio 6 d.
6:00 v.v. Atvykimas – Registracija – Susipažinimas.

Šeštadienis – spalio 7 d.
8:00 v.r. Pusryčiai
8:30 v.r. Registracija – s. O. Šilėnienė

9:00 v.r. Atidarymas. Praveda: v.s. fil. G. Matonienė ir v.s. fil. K. Matonis.
9:30 v.r. „Kaip vadovas, e su pranta savo pareigas ir ko tikisi iš kitų“.

Iš Vadijos: v.s. fil. D. Lukienė Tuntininkė; s. J. Taorienė Tuntininkė; v.s. fil. R. Penčylėnė
Tuntininkas: s. F. Mockus
11:00 v.r. Pakelimų ir apdovanojimų taisyklės – v.s. fil. K. Matonis.
11:30 v.r. Ryšys su spauda – v.s. A. Namikienė.

12:00 v.r. Pietūs ir poilsio laikas.

1:30 v. p.p. Vaikų vystymasis: „Maži žingsneliai ir dideli šuoliai“ – dr. V. Aukštuolienė.

2:30 v. p.p. Sueigų metinio plano susitvarkymas ir medžiagos suradimas – s. R. Belzinskas, s. M. Utz.

3:30 v. p.p. Seserijos ir Brolijos atskiros sueigos.

LSS VS v.s.t.n. S. Gedgaudienė.
LSB VS v.s. G. Deveikis
6:00 v.v. Vakariėnė
7:00 v.v. Grįžusių iš Lietuvos išpūdziai: Skautų Sąjungos veikla.

9:00 v.v. Vakaronė – ps. V. Klimienė ir ps. V. Juodišytė-Rubinskis.

8:30 v.v. Grįžusių iš Lietuvos išpūdziai – tąsa...

Sekmadienis – spalio 8 d.

8:00 v.r. Pusryčiai.

8:30 v.r. Šv. Mišios, v.s. kun. A. Saulaitis.

9:00 v.r. Skautorama – veiklos pagrindai – v.s. fil. L. Kiliulienė.

10:30 v.r. Skilties dvasia – v.s. kun. A. Saulaitis.

11:00 v.r. Vienetų vadovų, jų pasisakymai.

12:00 v.r. Pietūs

1:00 v. p.p. Atskiros sueigos – LSS VS v.s.t.n. S. Gedgaudienė.

LSS VS v.s. G. Deveikis
3:00 v. p.p. Bendra sueiga – Skautybės Fondo pranešimas, v.s. C. Kiliulis

Klausimai, diskusijos...
4:00 v. p.p. Uždarymas – praveda: v.s. fil. G. Matonienė, v.s. fil. K. Matonis.

4:30 v. p.p. Išvykstame...

„NERIJOS“ TUNTO SUEIGA

„Nerijos“ jūrų skaučių iškilminga tunto sueiga šį šeštadienį, rugsėjo 23 d., vyks jaunimo centre, Chicagoje. Sueigos pradžia 1:30 val. p.p. Visoms sesėms dalyvavimas privalomas. Dalyvaujame uniformuotais. Tėveliai, o taip pat ir visos vyresnės sesės maloniai kviečiamos sueigoje dalyvauti. Kviečiamos ir visos lietuvių kilmės mergaitės, norinčios įsijungti į prasmingą ir įdomią jūrų skaučių veiklą.

Informacijoms kreiptis į tuntininkę jps Violetą Paulienę, tel. 584-5527, arba tuntininkės pavadojuotą jps Audronę Gulbinienę, tel. 448-8641.

Lietuvos skautų stovykloje, Džukijoje, po vyr. skaučių įžodžio. Iš k. Alma Matvekaitė iš Detroito, Lietuvos Vyriausios skautininkė Alina Dvoreckienė, šešios įžodį davusios vyr. skautės, Laima Kiliulienė iš Bostono ir LS Seserijos Vyriausios skautininkė Stefa Gedgaudienė iš Clevelando.

OK. LIETUVOS SPAUDOJE

„BUDEK! TARNAUK DIEVUI, MYLĖK ARTIMĄ IR TĖVYNĘ!“

Dabar mūsų atgimimo, atbudimo laikotarpis. Išiklausykime į šių žodžių prasmę. Vadinasi, buvome lyg užmigę, išsigandę, pasimetę, suklupę. Žinoma, ne visi! Taigi, kaip šiuolaikiškai ir išpėjančiai skamba skautų šūkis „BUDEK!“ Tarnauk Dievui, mylėk artimą ir Tėvynę! Daugiau ir gražiau, trumpiau ir talpia nepasakysi. Čia ir dvasia, ir dora, ir meilė, atsakomybė.

Netoli Zervynų kaimo, prie žaivosios Ūlos krantų įsikūrę tarptautinė skautų vadovų stovykla. Didį dėiaugsma teikia tai, kad jau realiai pradėjo veikti tarptautinis bendradarbiavimas žmogaus auklėjimo sferoje. Labai savalaikę pagalbą ranka ištiesė skautų judėjimo vadovai iš Amerikos ir Kanados. Česlovas Ramanauskas, Stefa Gedgaudienė bei kauniečiai Feliksas Šakalys, kunigas Sigitas Tamkevičius, klaidėdies mokytojas Pijus Ambrazaitis.

Reikėjo matyti, su kokia meile ir atida šie rimti ir garbingi žmonės dirbo su skautais. O apie stovyklą, skautybę tegul kalba mūsų svečiai ir organizatoriai.

Pirmąjį užkalbinau stovyklos vadą. Lietuvos skautų šefą Feliksą Šakalį.

– Kaip susipažinote su amerikiečiais, arba kaip pavvko juos pasikviesti į šią stovyklą?

– Kai jie sužinojo, kad Lietuvoje atsikuria skautų judėjimas, tada ir užmezgė su mumis pažintį. O kadangi jie tikri ir dori skautai, tai pirmiausia ir paklause, kuo galį mums padėti. Paaškinome, kad mūsų organizacija ilgą laiką neveikė, todėl pirmiausia esame reikalingi metodinės pagalbos. Paprašėme padėti paruošti vadovus.

– Ką duoda skautybė Lietuvai?

– Kadangi pagrindinis skautybės tikslas išauginti dorą, nesavanaudišką, sveiką jaunimą, todėl šia kryptimi ir vyksta mūsų darbas, bet ir galvojimas apie jį, tas sveikas sąžinės persekiojimas: „Ar padariau šiandien gerą darbą?“ Česlovas Kiliulis, inžinierius iš Bostono: – Mano darbas su skautais prasidėjo seniai. Esu atsakingas už jaunų vadovų lavinimą. Esu pravedęs daug „Ažuolo“ mokyklų, dalyvavęs daugelyje tarptautinių skautų vadovų kursų. Šalia to mes turime lietuviškosios skautybės fondą. Aš juokais galvoju, kaip būtų gerai turėti milijoną dolerių, iš kurių palūkanų remtume visą skautišką veiklą. Pastaruoju metu tapau ryšininku tarp mūsų sąjungos ir Lietuvos.

– Kiek jūsų lietuvių skautų sąjunga apima žmonių?

– Mes turime visame pasaulyje, išskiriant Lietuvos skautiją, apie tris tūkstančius narių. O jie išsibarstę Amerikoje, Anglijoje, Vokietijoje, Australijoje ir Brazilijoje.

– Kaip vertinate skautų veiklą Lietuvoje?

– Esu Lietuvoje trečią kartą, bet pirmąkart skautų tarpe. Labai man patinka čia, nes tai yra nepaprasti skautai. Juos domina viskas, ką mes pa-

rodome. Deja, Vakaruose taip nėra. Mūsų skautai daugiau išlepinti. Jei raketą iššautum, tai dar klausytų. Tikriausiai ir mūsų pakraipa skiriasi – mat, svarbiausia, stengiamės išauginti lietuvių.

Pijus Ambrazaitis, mokytojas iš Klaipėdos, stovykos skyriaus vedėjas. Skautas nuo 1933 m.

– Kokiais būdais skautybėje sprendžiate tautinio auklėjimo problemas?

– Aš norėčiau tai surišti su dvasinio auklėjimo aspektu. Mes turime stovyklos dvasios vadą, kunigą Sigitą Tamkevičių, kuris prie lauko kalbasi su jaunimu, skatina jaunuolių dvasinę išmintį per pamokslėlius. Kiekvieną vakarą skiltyse dega laužai, prie jų jaunuoliams pavesta suorganizuoti žaidimų, šokių, dainų. Kategoriškai atsisakėme nuo šlagerinės, roko muzikos. Turi skambėti senosios mūsų liaudies melodijos. Manome, kad po kai kurių nesklandumų, skautų veikla aktyviai pradės reikštis ir atgimstančioje Lietuvos tautinėje mokykloje.

Sigitas Tamkevičius, kunigas. Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos dvasios tėvas.

– Į šią stovyklą atvykote ne atsitiktinai?

– Aš esu skautų sąjungos vyriausias dvasios vadovas. Ir čia pakliuvau ne atsitiktinai – tai mano pareiga. Juo labiau, čia yra mokomoji stovykla. Vienas iš mano uždavinių, kad skautų vadovai susiformuotų savo dvasinį veidą.

Kadangi skautų įžodis „Tarnauti Dievui, Tėvynėi ir artimui“, tikėjimas užima svarbią vietą. Suprantama, nebūtinai krikščioniškas. Tačiau skautas turi priklausyti kuriai nors konfesijai.

– Daugeliui iš jaunesniųjų tarpo reikia aiškinti pagrindines (religijos) tiesas, nes jie anksčiau nepapraktikavo tikėjimo, o dabar ieško savo kelio. Apilamai, čia gal nevisai vienalytis jaunimas, nors susirinkę gerokai aukštesnio lygio už vidutini. Žinoma, negalima pasakyti, kad jie visi labai idealūs. Kaip ir suaugę, jie turi kai kurių trūkumų. Pats faktas, kad jie atėjo į skautų būrį, rodo, kad kažko siekia ir nori. Skautų

rodome. Deja, Vakaruose taip nėra. Mūsų skautai daugiau išlepinti. Jei raketą iššautum, tai dar klausytų. Tikriausiai ir mūsų pakraipa skiriasi – mat, svarbiausia, stengiamės išauginti lietuvių.

Pijus Ambrazaitis, mokytojas iš Klaipėdos, stovykos skyriaus vedėjas. Skautas nuo 1933 m.

– Kokiais būdais skautybėje sprendžiate tautinio auklėjimo problemas?

– Aš norėčiau tai surišti su dvasinio auklėjimo aspektu. Mes turime stovyklos dvasios vadą, kunigą Sigitą Tamkevičių, kuris prie lauko kalbasi su jaunimu, skatina jaunuolių dvasinę išmintį per pamokslėlius. Kiekvieną vakarą skiltyse dega laužai, prie jų jaunuoliams pavesta suorganizuoti žaidimų, šokių, dainų. Kategoriškai atsisakėme nuo šlagerinės, roko muzikos. Turi skambėti senosios mūsų liaudies melodijos. Manome, kad po kai kurių nesklandumų, skautų veikla aktyviai pradės reikštis ir atgimstančioje Lietuvos tautinėje mokykloje.

Sigitas Tamkevičius, kunigas. Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos dvasios tėvas.

– Į šią stovyklą atvykote ne atsitiktinai?

– Aš esu skautų sąjungos vyriausias dvasios vadovas. Ir čia pakliuvau ne atsitiktinai – tai mano pareiga. Juo labiau, čia yra mokomoji stovykla. Vienas iš mano uždavinių, kad skautų vadovai susiformuotų savo dvasinį veidą.

Kadangi skautų įžodis „Tarnauti Dievui, Tėvynėi ir artimui“, tikėjimas užima svarbią vietą. Suprantama, nebūtinai krikščioniškas. Tačiau skautas turi priklausyti kuriai nors konfesijai.

– Daugeliui iš jaunesniųjų tarpo reikia aiškinti pagrindines (religijos) tiesas, nes jie anksčiau nepapraktikavo tikėjimo, o dabar ieško savo kelio. Apilamai, čia gal nevisai vienalytis jaunimas, nors susirinkę gerokai aukštesnio lygio už vidutini. Žinoma, negalima pasakyti, kad jie visi labai idealūs. Kaip ir suaugę, jie turi kai kurių trūkumų. Pats faktas, kad jie atėjo į skautų būrį, rodo, kad kažko siekia ir nori. Skautų

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiuniami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	¼ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

programa iš jauno žmogaus nemažai reikalauja, jei jis ruošiasi būti geru skautu, o ne šiaip tik nešioti uniformą.

– *Idomu kaip Jūsų veikla šioje stovykloje vertina dvasinę vyriausybę?*

– Dvasios vadu paskyrė eminencija kardinolas, suteikdamas visas teises, kurios reikalingos šioms pareigoms. Kardinolas labai mielai palaimino skautų veiklą, džiaugėsi jų atsikūrimu ir linkėjo,

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplešusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KUDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
320C W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; Rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIP PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinus
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketr. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ – PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 438-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Lietuvos skautų pirmoje stovykloje Džukijoje, Lietuviškosios Skautybės fondo pirm. vs Česlovas Kiliulis įteikia simbolines dovanėles Lietuvos Vyriausios skautininkėi s. Alinai Dvoreckienei, Vyriausiam skautininkui s. Rimantui Ulevičiui ir Tarybos pirm. s. Feliksui Šakalui.

Dainuoja gražiabalsės vyr. skautės iš Klaipėdos.

VIEŠAME GYVENIME

Tėvų ir auklėtojų rūpestis jauną kartą, kad ji nenuklystų nuo kelio, yra pagrįstas ir rimtas. Bet kokie auklėtojai nori, kad jų auklėjami pasirinktų geriausius kelius eiti į ateitį, kurti savo gyvenimus, nepasidaryti tik našta visuomenei. Kiekvienas žmogus turi misiją kitų žmonių tarpe ir visuomenines pareigas. Tauta ir valstybė yra kūrinys be šio laiko žmogaus, bet ir šio laiko žmogus turi atsakyti už tautos vystymąsi, valstybės valdžios tarnybą tautai. Čia nėra tiesos kitokios, kaip viena tiesa, kurią vykdoma arba nevykdoma.

Kuriant šią valstybę, kovojant prieš savuosius kolonistus anglus ir ieškant būsimai sudėtingai valstybei pagrindų, vadinami valstybės kūrėjai arba tėvai nebijojo pasisakyti, kad visi yra lygūs prieš Dievą, kaip Kūrėją, kad pasitiki tik Dievu. Vėliau net ir šio laiko pinigose, kad pasitikėjimas tėra tik Dieve. Darvino, Hegelio ir Markso sekėjai panoro laicizuoti visą viešąjį gyvenimą ir išmesti Dievo vardą iš viešųjų įstaijų — mokyklos ir susirinkimų.

Tas vadinamas laisvės gynimas pasidarė vergija laisviausiam krašte, Amerikoje, kovojusiam už laisvę. Laisvė buvo teismo padaryta stabu ir padaryta daugelio nelaisvės arba bent laisvės įžeidimu. Stabu pasidarė laisvė net prieš pačią valstybę ir valstybinius simbolius.

Tas dvigubas matas viešajame gyvenime pasidarė standartu Amerikos gyvenime. Vienur viešas gyvenimas pradamas Šv. Rašto žodžiais ir priesaika, kitur Dievas varomas iš viešojo gyvenimo lyg juo nepasitikint. Komunistai kovoja prieš nepripažįstamą Dievą, Amerika seka juos ne kovodama, bet neduoda jam reikšmės, tartum religija būtų grynai privatus reikalas. Mokykla, auklėjimas, viešasis tautos ir valstybės gyvenimas pasidarė Aukščiausio teismo tramplynas, nuo kurio jis šoka į vadinamą liberalų pasaulį, nors nepajėgia paliesti plačiosios visuomenės.

Amerikos visuomenė susikaldžiusi į daugelį religijų, kurios vis dėlto turi įtakos politikai ir visuomeniniam gyvenimui. Nors Aukščiausio teismo patvarkymas veikė ir veikia neigiamai viešajam gyvenimui, bet daugumas Amerikos gyventojų praktikuoja savo religiją pagal savo supratimą.

Ar tai jau gerai, visai naujas klausimas, kuriam išaiškinti būtų teologinis ir filosofinis svarstymas. Tačiau visuomenėje teismas tik kai kuriuose savo neigiamuose sprendimuose turi įtakos. Ir tai tuose, kurie praktiškai paliečia daugumos naudą, utilitarinį gyvenimą, patogumus. Čia ir iškyla abortų klausimas, kurį teismas legalizavo laisvės vardu, nepaisydamas daugelio laisvės, ypač laisvės gimti ir tapti žmogumi.

Taip pat dvigubas matas yra ir teismo sprendimas neleisti mokyklose minėti Dievo vardo, skaityti Šv. Rašto ištraukas, bet tiems, kurie jį laiko šventa knyga. Ko mokyklos teismo sprendimu negali atlikti, kur teismas savo sprendimu paniekino valstybės kūrėjus, ten turi atlikti vadinami katechetai, parapijos, organizacijos, šeštadieninės ar sekmadieninės mokyklos.

Tas dvigubas standartas yra kartu ir veidmainiškas. Jis priverčia minią, visuomenę, nepaisant jo religinio išpažinimo, neklausyti teismo ir dirbti savo vaikų ateitį, kad jie būtų naudingi valstybei ir visuomenei. Tas slidus kelias yra parinktas ne kurios nors partijos, norinčios valdyti, bet viešai turinčio pripažinti tik tiesą turėti žmogiškus principus ir pagerbti valstybės tėvų sprendimus ir norus.

Norime ar nenorime, šiame krašte gyvendami, turime matyti šio kelio slidumą ir pavojus ne mums, kurie dabar gyvename, bet pačiai valstybei, kuri nori šimtmėčius išsilaikyti. Po jos pamatais knisiasi ne svetimi priešai, bet tokie, kurie nori išlaikyti savo laisvę, o visuomenei atnešti vergiją, baimę, pavojus. Paskendimas narkotikuose yra vienas iš teismo sprendimo neigiamų padarinių. Žmogus turi pats galvoti ir pats apsispręsti, o ne laukti pagalbos tik iš kitų.

Paskutiniaisiais metais Amerika pasidarė dviguba. Viena dalis, kuri seka tradicijas, parodo dosnumą, religinius įsitikinimus viešumoje ir privačiame gyvenime. Kita dalis nori padaryti Ameriką be Dievo, kad jis nedarytų įtakos jiems patiems ir būsimai kartai. Gal tuose sprendimuose nėra blogos valios, tik negalvojimas ir noras užslėpti pasaulietinius įsitikinimus, neleidžiant ir paprastiesiems žmonėms viešai praktikuoti savo įsitikinimų. Liberalizuojantieji nori gyvenimą pakeisti filosofija, kuri neigia viską, kas yra antgamtiška. Kartu jie nori padaryti Amerikos žmones laisvus nuo visokių prietarų ir nuo savęs pačių.

Čia dažnai pripažįstama tiesa ir netiesa, gėris ir blogis, ištikimumas ir neištikimybė kaip vienodos vertės ir vienodo svarbumo. Kas vienam yra tiesa, kitam gali būti melas ar nežinia. Agnosticizmas yra senas metodas ir senas tikėjimas, kad žmogus negali žinoti toliau savęs, negali atskirti gėrio ir blogio, nes jie yra kartu susimaišę, kartu tame pačiame žmoguje.

Laisvė ji išvaduoja iš visų principų, kuriuos uždeda valstybė, juoba bet kokia religija, reikalaujanti moralės, ištikimybės, žmonių pakantumo, atiduoti kitam dalį savo pastangų ir turimo turto. Tai yra amerikietiška dorybė, bet ją norima šiuo metu panaikinti, kad bent dalis žmonių būtų laisvi nuo savo sąžinės ir nuo meilės kitų atžvilgiu.

Gera yra tik tai, kad šio krašto žmonės daugiau tiki Dievu, daugiau savo kūrėjais, daugiau tiesa ir dora, kaip tais, kurie nori Amerikos žmones ir pačią Ameriką sunaikinti blogiu, ateinančiu iš paties blogo žmogaus. Tėvai, mokytojai, organizacijų vadovai turi susirūpinti, kad jų vaikai negyventų dvigubu matu. Jie neturi būti tik veidmainiai viešumoje. Jie, turi būti nuoširdūs sau, savo šeimoms ir visuomenei, kurioj gyvena. Dievas ir religija yra šio krašto ir visų žmonių gyvenimo kelias. To kelio turi laikytis visa Amerika, o ne tik ta sugadinta mažuma, primetanti daugumai savo valią.

A. D.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLA WASHINGTONE

Amerikos sostinė yra svarbi vieta visiems lietuviškiems veiksniams. Tuo reikia rūpintis lietuvių visuomenei šiame krašte ir suprasti, kad laisvė pavergtame krašte, nors ir laisvėjantčiame, nėra ir nebūs veltui duodama — ją reikia atkovoti. Washingtono reikia būtinai priėti prie JAV Kongreso ir Senato, prie prezidentūros ir Valstybės departamento, kad jie būtų bent palankūs Pabaltijo kraštų išsilaikinimui.

Reikia aukų, pastangų ir pinigų, kad būtų galima tarti žodį ten, kur būtų suprasti lietuvių reikalai. Lietuvių Bendruomenė turi Washingtono savo atstovę Astą Banionytę-Connor, kuri visomis jėgomis mėgina praveisti lietuviškus reikalus ir priėti prie aukščiausių pareigūnų. Bet be savos pagalbos lėšų papildymu, organizuota Lietuvių Bendruomenė nebus pajėgi atlikti didelių darbų, kurių reikalauja tauta.

Asta Banionytė pateikė projektą, kurį svarstė JAV krašto valdyba ir priėmė su džiaugsmu, pasitikėdama sava visuomene ir jos troškimu savo tautai tikros nepriklausomybės. Astos Banionytės darbų planas nuo rugsėjo 1 d. iki spalio 30 d. Ji nori išgauti iš prezidento G. Bush vyriausybės sutikimą, kad, vykdydamas Pabaltijo Laisvės dienos įstatymo reikalavimą, jis paragintų Vakarų ir Rytų Vokietijas bei Sovietų Sąjungą atsiskirti Molotovo-Ribbentropo paktą

pasekmių. JAV valdžia turi panaudoti savo ambasadoriaus pareiškiama „demarko“ būdą, o ne vien tik nusiųsti raštą toms valstybėms. Ji jau yra susisiekusi su Valstybės departamentu pereitą savaitę ir pasikalbėjusi tuo reikalu, bet jie atkovoti. Washingtono reikia būtinai priėti prie JAV Kongreso ir Senato, prie prezidentūros ir Valstybės departamento, kad jie būtų bent palankūs Pabaltijo kraštų išsilaikinimui.

Senatorius Pell patarėjas šiuo klausimu domėjosi jau prieš dvi savaites. Ji grįš prie sen. Pell, kuris yra Užsienių reikalų komiteto pirmininkas, ir prašys, kad jis paruoštų laišką prezidentui Bush ir kad prezidentas pasirūpintų tokiu demaršu Pabaltijo reikalais. Reikės panaudoti JAV LB tinklaraštį paraginti kuo daugiau senatorių pasirašyti sen. Pell paruoštą laišką.

Būtina išgauti iš JAV Kongreso daugiau pinigų National Endowment for Democracy (NED) fondui. Šis fondas Pabaltijo reikalams paskyrė labai mažai pinigų (kiekvienas kraštas gauna tik 25,000 dol. metams).

Šis reikalas JAV Senate dar tebėra Appropriations Committee dienotvarkėje. Jis bus sprendžiamas tik rugsėjo mėnesį. Reikia priėti prie sen. Hollings iš S. Carolina ir jo bendradarbių, kaip sen. Bumpers (Arkansas), sen. Specter (Pennsylvania), kad jie remtų ir balsuotų šiam fondui paskirti daugiau pinigų.

JAV Atstovų rūmuose jau pervele įdėti daugiau pinigų ir National Endowment for Democracy biudžetą, bet kongr. Durbin iš Illinois, kuris yra lietuvių kilmės ir susitikio su prof. Landsbergiu, yra pasiruo-

šęs remti NED pinigų klausimą „in Conference“, kada Senatas ir Atstovų rūmai susitiks tartis dėl lėšų paskirstymo NED biudžetui. Jis taip pat suorganizuos laiškus, skatinančius NED direktorius paskirti daugiau pinigų Pabaltijui.

Jei pasiseks gauti daugiau pinigų dėl NED, tai JAV Lietuvių Bendruomenė turės pati paruošti projektus, per kuriuos tie pinigai galėtų patekti į Lietuvą, nes tie pinigai yra skiriami amerikietiškomis organizacijoms, kurios padeda demokratiniam judėjimui užsienyje.

Reikia iki spalio 10 d. paruošti medžiagą apie Lietuvos ekologinę padėtį JAV Helsinkio komiteto delegacijai, per kuriuos Helsinkio proceso tarptautinėje konferencijoje nuo spalio 15 d. iki lapkričio 10 d. Sofijoje, Bulgarijoje. Ši konferencija yra skirta diskusijoms Europos ekologiniais klausimais.

Birželio mėnesį Asta Banionytė persiuntė į Lietuvą šios konferencijos dienotvarkę ir paprašė, kad lietuviai ekologai paruoštų atitinkamą medžiagą. PLB valdybos vicepirmininkė Gabija Petrauskienė yra gavusi šią medžiagą ir dabar ją persiunčia A. Banionytei. Ji turės ją išversti į anglų kalbą ir susumuoti. Ji norėtų pasikviesti savanorių, dirbančių JAV valdžios ekologinėse įstaigose pervele įdėti daugiau pinigų ir žiūrėti šią medžiagą ir padėti ją susumuoti, kaip Washingtono, DC, bendruomenės narius Bačkaitį, Jūratę Dandwehr ir kt.

Kalbant su Helsinkio komiteto štabu, jie pasigyrė, kad ne

tik priims mūsų medžiagą apie Lietuvos ekologinę padėtį, bet ir užsiimtų globoti Lietuvos ekologus, jei jie galėtų atvažiuoti į Bulgariją.

Po Landsbergio kelionės reikia palaikyti ryšius su įvairiomis valdžios įstaigomis, kurias jis aplankė liepos mėnesį. USIA kontaktai yra ypatingai svarbūs, nes gal mes atrasime pinigų JAV Švietimo tarybai ir JAV Kultūros tarybai. Taip pat yra bent penki kongresmenai, kurie nori lankyti Lietuvą lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Mes turime padėti Sąjūdžiui juos pasikviesti.

Nuo šių metų lapkričio 1 iki ateinančių metų sausio 31 dienos reikia iš Molotovo-Ribbentropo paktą projektą pristiginti naują stadiją, kurios tema būtų kariuomenės išvedimas iš Pabaltijo. Lietuvoje ši tema propaguojama keliais būdais: peticijos akcija, kuri reikalauja Sovietų Sąjungos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos; Sąjūdžio siūlomas įstatymas, kad Lietuvos valdžia vestų derybas su Maskva dėl laikino kariuomenės laikymo Lietuvoje; motinų protestas, kad sūnūs galėtų atitarnauti pačioje Lietuvoje arba Pabaltijy; jaunimas priešinas prieš karinę tarnybą.

Mes, Amerikos lietuviai, galime padėti per savo valdžią. JAV dalyvauja derybose Vienoje, Austrijoje, dėl Europos nusiginklavimo. Ji yra psiūliusi sumazinti karines pajėgas tam tikru planu. Mes galėtume pasiūlyti savo valdžiai, kad, jei Sovietai sudarytų Pabaltijo dalinius savo kariuomenėje ir leistų jiems atitarnauti savo žemėje, tai amerikiečiai tai laikytų sutarties išpildimu dėl nusiginklavimo (lietuvių daliniai būtų laikomi gynybiniams tautine kariuomene, o ne puolimo vienetu). Čia reikės surasti tikrai įtakingų lietuvių respublikonų padėti A. Banionytei ir aktyvistų, gyvenančių keliuose kongresiniuose distriktuose, kaip kreipiantis į kongr. Les Aspin (Wisconsin), kongr. Dennis Hertel (Michigan).

Kontaktai šioje akcijoje tęstųsi visa 1990 metų pavasari, bet reiktų surasti mūsų aktyvistų tinklą lapkričio, gruodžio ir sausio mėnesiams, kad būtumėm pasirošę spausiti ir reaguoti greitai, kai tik vasario mėnesį Kongresas grįš į darbą.

Ekologinis projektas, pradėtas Sofijos, Bulgarijoje, konferencijoj, taip pat tęstus. Būtu galima per House ir Senate lėšų skirstymo komisijas paskirti JAV Gamtos Apsaugos agentūros biudžetui pinigų aplinkos demonstracijos projektui

Lietuvoje. Naudojant duomenis, kuriuos dabar gavome iš Lietuvos, nustatytume vieną pigesni ir vieną brangesnį projektą, o naudodami Kongresą, galėtumėm išrašyti tokį projektą į FY 1991 biudžetą. Čia vėl reikia savanorių, ekologų, patarėjų biurelio. Reikia tobulinti savo aktyvistų būrelį, kitaip šitoks pasiūlymas JAV Kongrese nepraeis.

Šiai veiklai reikia ruoštis, kol Kongresas atostogauja, kad būtumėm pasiruošę greitai reaguoti, kai Kongresas komitetuose ir bendrai skirstys pinigus Gamtos Apsaugos agentūrai (EPA). Visa tai vyks nuo vasario iki liepos mėnesio.

Nuo lapkričio 10 iki lapkričio 30 d. Kazimieras Uoka, Sąjūdžio tarybos narys ir Lietuvos Darbininkų sąjungos pirmininkas, bus Washingtono, DC, pakviestas Laine Kirkland dalyvauti AFL-CIO konferencijoje, kuri bus lapkričio 15-17 dienomis. Čia turime dėti pastangas, kad turėtumėm gerus ryšius su unija, nes jie turi daug praktiškos patirties iš Lenkijos Solidarumo pagalbos laukų. Ypač reikia atsižvelgti į galimybę, jog jeigu pablogėtų sąlygos Lietuvoje, ši unija galėtų mums padėti išlaikyti Sąjūdžio ir kitų demokratiųjų judėjimų aktyvistus. Prisiimkime, kad AFL-CIO atstovas taip pat dalyvauja National Endowment for Democracy direktorių taryboje ir balsuoja, kam skirstyti pinigus.

Asta Banionytė-Connor tiki, kad atsiras ir kitų netikėtų projektų, kuriuos reikės aplinstarstyti, ar prisidėti savo jėgomis prie jų vykdymo ar ne. Tikim, sako A. Banionytė, kad, jei galėtumėm atskirti viešąjį Ameriką Zigmą Vaisvilą, tai labai palengvintų mūsų ekologinę programą Kongrese.

Kitą vasarą ruošiant konferenciją paminėti Sovietų Sąjungos kariuomenės įvedimo į Lietuvą ir neteisėtus rinkimus, mes turėtumėm daug pastangų dėti ir prisidėti prie šios konferencijos rimto atlikimo. A. Banionyte siūlo, kad tos konferencijos tema būtų: The Stolen Baltic Elections: A case study for developing nations. Gal NED tada mums duotų pinigų, nes konferencijoje būtų diskutuojama, kaip reikia išsaugoti rinkimus, kad jie būtų teisėti ir duodama palyginimų su Pietų Amerikos, Afrikos ir Azijos tautomis.

Projektą ateities veiklai Washingtono reiktų svarstyti visiems, kuriems rūpi Lietuva. Taip pat reiktų visiems prie jo prisidėti aukomis ir darbu.

B.

Dalis lietuvių krikščionių demokratų suvažiavimo dalyvių konferencijos metu. Iš kairės: inž. A. Rudis, buvęs LKDS pirm. A. Hernandez, krikščionių demokratų internacionalo atstovas, inž. A. Venskus, Europos liet. krikščionių demokratų tarybos pirm., B. Venskuvienė, A. Kasulaitis, G. Lazauskas, K. Kasulaityte ir naujasis LKDS pirm. dr. Česlovas Masaitis.

BRAZILIJA

KAZYS KARUŽA

5 Anupras aiškina, kad šitą namą pastatė dėl kontrolės. Kai tik bus užbaigtas, tai visi automobiliai turės važiuoti tiesiai per tą namą, kaip per lietuvišką klotį pravažiuojant su rugiais ilgavežimiu į kitą pusę. Už naujo kelio pravedimą iš pravažiuojančių automobiliams rinks mokėstį. Jau ir dabar kai kur reikia mokėti už naujus pravestus kelius ir tiltus. Tą patyrta važiuodamas iš Sao Paulo į Mogi das Cruzes. Panašiai, kaip ir rytinėse Amerikos valstybėse, kur renka pinigų už pravažiuojamus tiltus ir kelius. Pradeda daryti panašiai ir Brazilijoje, tiltus ir kelius praveda privačios kompanijos.

Campos Do Jordao

Važiuojame toliau ir jau leidžiamės žemyn lyg į daubą į Campos Do Jordao miesto centrą. Kai žvilgtelėjau iš miesto gatvelių į aplinką, tai visi kalnų slaitai apstatyti gražiomis ir turtingomis vilomis, kurias supa maži ir dideli lapuočiai medžiai ir žavios vainikuotos pušys. Tai daugiausia apgyvendinti turtingųjų rajonai, kuriuose yra išsimitę turistinio apsisistojimo viešbučiai ir pilys. Daugiausia ten gyvena Sao Paulo ir Rio de Janeiro pasiturintys žmonės. Miestelio keliai brukuoti ir trata automobilio ratai, o vietomis, kad greitai nevažiuotum skersai gatvės, padaryta cementiniai pakilimai. Per tas vietas reikia pravažiuoti iš

lengvo. Gatvės taip paruoštos dėl žmonių saugumo, ypač, kad jaunimas nevažinėtų per greitai motociklais ir automobiliais. O apie raudonas šviesas gatvių susikirtime, tai ne kalbėt nereikia. Vieni sustoja, bet apie 25% nesustoja ir dumia toliau, o policija tu per daug nesirūpina, nes ten žmogus yra mažai vertinamas.

Anupras vis ieško gatvės, kuri eiti į mjr. Augusto Siliuau rezidenciją. Jis pasako į dešinę. Važiuojame iš miestelio į kalną. Privažiavome suvenyrų „talučką“. Pasiklausėme, kur yra gatvė, kurios mes ieškome. Vaikai apsispo su prekėmis. Jie siūlo savo suvenyrines prekes ir taip uždarbiauja. Mat ten tokia mada, kaip Meksikos Tijuanoje. Važiuojame toliau lyg miško taku ir sukinėjamės iš gatvės ir gatvė. Aplinka graži, tai tikra kurortinė vieta. Matyti daug gražių mažų ir didelių rezidencijų, o vietomis atrodė, kaip dideli sodai, kuriuose pastatyta modernūs ir puošnūs namai. Medžiai krači gražūs. Ypač atkreipiau dėmesį į aukštąs garbanotas pušis, kurios gražiai išaugusios vainikais, o šakos labai retos, bet prieš saulę blizga, kaip žalias aksomas. Tuos pušų vaisius žmonės verda ir valgo, jos panašios į Lietuvos kaštanus, bet plokščios ir pailgos. Taip besidairant, privažiuojame prie vienu vartų. Užrašas: „Romuva“.

Žiūriu ateina iš rezidencijos mjr. Augustas Silius ir linksmai šypsosi. Praveria vartus. Važiuojame į vidų ir sustojame. Išėina linksmai nusiteikusi ir jo žmona Klera. Visi susitikę esame geroje nuotaikoje, ir šeiminingai kviečia į vidų. Einame visas penketukas, o aš sakau mjr. Siliui:

— Kaip minėjau anksčiau savo laiškuose, kad atvykysiu vieną dieną į Sao Paulo ir tiktai pasibelsiu į jūsų gyvenamojo namo duris. Štai ir atvykau ir net ne vienas, bet penkiese.

Jis linksmai sako:

— Puiku, kad ištesėjote savo žodį ir atvažiuote. Mes seniai jūs laukėme. Retkarčiais mudu su žmonele apie jus pakalbame. Bet šiandien jau jūs esate mūsų svečiai. Galėsime daugiau pasikalbėti ir parodysime mūsų gražų kurortinį miestelį, kuriame mes jau esame seniai įsikūrę.

Pirmiausia apžiūrime rezidenciją iš vidaus. Gražu, skoningai dekoruotas vidus, salonas, puikūs baldai, du dideli saloni. Sienos dekoruotos meniškais paveikslais. Virtuvė didelė, kartu valgomasis ir miegamasis kambarys. Tinka dviem žmonių gyvenimui. Išėiname į lauką. Silius parodo gražų sodelį, apaugusį žydinčiais krūmais, geleimis ir dideliais dekoratyviniais medžiais.

„Romuvos“ sodyba paskendusi žalumynuose. Kvepia, nes visur žydi gelės, o taip pat ir pas kaimynus. Sodely prie namo atskirai yra įrengti du kambariai su visais patogumais. Vasaros metu privažiuoja daug turistų. Tada jie išnuomoja tuos kambarius ir gauna šokių tokį pelną. Taip daro dauguma vietos gyventojų, kurie turi savo rezidencijas.

A. Silius parodo ir man vieną iš tų kambarių, kuriame teks nakvoti. Pavaikščiokite aplink, nuėjome į vidų ir buvome pakviesti prie vaišių stalo. Prie pietų stalo ir stipriosios išmetėme po vieną antrą. Nuotaika gera. Pasakoju savo kelionės užsibrėžtą tikslą: noriu žūbūt pamatyti daugiau istorinių vietų Brazilijoje, o ypač aplankyti garsiąją Amazonę. Toliau pasakojau apie savo šeimą, paliktą Los Angeles, vaikų gyvenimą ir anūkus...

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

ETNOGRAFINIS ANSAMBLIS „SODAUTO“

Gitos Kupčinskienės vadovaujamas lietuvių etnografinis ansamblis „Sodauto“ reikišiai ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių visuomenėje. Rugsėjo 10 d. jis dalyvavo Hatch Shell, prie Charles River, Bostone, pasirodyme ansamblių ir dainininkų, kurie ateinančią sezoną ten atliks programą. Toje ateinančio sezono programoje „Sodauto“ ansambliai skirta visa valanda. Rugsėjo 23 d. ansamblis atliks programą New Haven, CT. Tai Moterų klubo organizuojama vakaronė, kuri vyks Vebro-Gust sodyboje Durham, CT. O lapkričio 24 d. ansamblis pakviestas į Chicagą, kur vyks Mokslo ir kūrybos simpoziumas. Ten „Sodauto“ ansambliai teks įsijungti į meninės programos atlikimą.

SAVANORIO F. JANONIO MIRTIES SUKAKTIS

Rugsėjo 11 d. sukako 10 metų, kai Brocktone mirė Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoris Fulgentas Janonis, nesulaukęs naujo Lietuvos pakilimo žygiui už išplėstos laisvės ir nepriklausomybės atstatymą. Tačiau toje kovoje jis aktyviai dalyvauja net po mirties, nes jo žmona Marijos įnašas sudarytas Lietuvių Fonde stipendijų fondas, kurio gaunamaisi šiuo šimčiais remiamas nefürtingas, bet gabus lietuvių jaunimas išeivijoje, kad pasiektu mokslu galėtų būti naudingesnis lietuvių tautai. Dabar tame fonde yra jau 27,500 dolerių. Tai pats prasmingiausias paminklas kovotojui už Lietuvos laisvę, kokiu buvo Fulgentas Janonis. Kai brangiausio marmuro paminklai neturi jokios praktiškos naudos, tai sudarytas stipendijų fondas prisideda prie naujų kovotojų už Lietuvos laisvę paruošimo. Jau eilę metų iš Janonių stipendijų fondo šelpiami lietuviai studentai, kurių tarpe pažymėtina Sofija Žutautaitė iš Brazilijos.

Fulgento Janonio mirties 10 metų sukaktis plačiai paminėta „Laisvės Varpo“ rugsėjo 10 d. laidoje. Apie velionį kalbėjo programos vedėjas Petras Viščinis, ryškindamas jo jaunystėje savanorišką tarnybą kovoje už Lietuvos laisvę, vėliau lietuviškos dainos puoselėjimą už Lietuvos laisvę, dalyvaujant įvairiuose choruose, o gyvenimo saulėlydyje stipendijų fondo sudarymą. Pabrėžtina, kad abudu Janoniai dirbo paprastą darbą fabrikuose, išmokslino du sūnus, rėmė savo aukomis įvairius lietuviškus reikalus. Mirties sukakties pranešimas užskleistas giesme „Ave Maria“, atliekama sol. Algirdo Brazio.

PAŽINKIME IR REMKIME SAVO TALENTUS

„Laisvės Varpo“ rengiami koncertai vyksta šūkiu „Pažinkime ir remkime savo talentus“. Jų tikslas – ne tik sudaryti visuomenei aukštesnio lygio kultūrinę atgaivą, bet taip pat išskirti jaunos talentus. Šiemetiniame rudens koncerte spalio 1 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje tokiu nauju talentu bus jaunas smuikininkas Aras Lapinskas, komp. Dariaus Lapinsko ir solistės Laimos Rastenytės-Lapinskienės sūnus. Drauge su tėvais jis dalyvaus visoje to koncerto programoje, grodamas smuiku. Jis jau yra dalyvavęs „Laisvės Varpo“ koncerto programos atlikime 1980 m. balandžio 13 d., kada buvo minima Kristijono Donelaičio

mirties 200 metų sukaktis. Tada jis buvo dar vaikas, o dabar – jau suaugęs vyras, Harvardo universiteto studentas. Tai ypatingu gabumu jaunuolis. 1985 m. jis laimėjo stipendiją į privačią Morgan park Academy, kurią šiemet baigė pirmu mokiniu. Pernai jis gavo Mokslo ir pramonės muziejaus žymenį ir piniginę dovaną, kaip „Outstanding Young Scientist of 1988“. Trejus metus iš eilės jis laimėjo pirmą vietą prancūzų kalbos regionalinėse varžybose, o mokykloje – žymenis iš biologijos, chemijos, matematikos, istorijos ir anglų kalbos. Gavęs pilną stipendiją, jis Harvardo universitete pradėjo studijuoti biochemiją ir muziką.

Būdamas trejų metų, Aras pradėjo groti smuiku, dvejus metus priklausė All-City High School orkestrui, su kuriuo kaip solistas atliko Mozarto smuiko koncertą. Su tėvais jis dalyvavo koncertų programų atlikime Chicagoje, Bostone, Los Angeles ir Hot Springs.

Kaip matyti, Aras yra lygiai gabus įvairiuose moksluose ir muzikoje. „Laisvės Varpo“ koncerte jis dalyvaus J. Tallat-Kelpšos, St. Šimkaus, M. K. Čiurlonio, K. Kavecko, G. Rossini, G. Bizet, G. Saint-Saens, J. Naujalio, D. Lapinsko ir S. Sodeikos kūrinių atlikime.

Kitais koncerto programos atlikėjais bus sol. Laima Rastenytė-Lapinskienė ir kompozitorius-pianistas Darius Lapinskas. Tai bus mezzosoprano, smuiko ir fortepiono trio.

Kompozitorius Darius Lapinskas.

Nuotr. Alg. Žiziūno

TAUTOS ŠVENTĖ PER RADIJĄ

„Laisvės Varpas“ plačiai paminėjo Tautos šventę, perduodamas programos vedėjo Petro Viščinio mintis apie jos esmę ir prasmę, atitinkamą muziką ir ištrauką iš Balio Sruogos dramos „Milžinas paukštmė“, atliktą Birutės Pūkelevičiūtės vėsto Montrealio lietuvių dramos teatro. Kalbėtojas pabrėžė, kad ištikimas savo tautai, atsparus ir ryžtingas lietuvis yra mūsų tautos pagrindas ir ateities laidas. Tokio lietuvių ugdymui skirta Tautos šventė. Kaip Vasario 16-oji ženklina nepriklausomybės atkūrimą, taip Rugsėjo 8-oji iškelia tautos vaidmenį. Jau du kartus Lietuvos valstybė buvo sunaikinta, o tauta išliko gyva. Ji vėl atkurs savo valstybę, kai tik susidarys palankios sąlygos. Tatai aiškiai rodo dabartiniai įvykiai Lietuvoje. Lietuvių tėvynėje ir išeivijoje sudaro gyvą organizmą, kuris siekia aukščiausios organizacinės formos – nepriklausomos valstybės, kad galėtų tinkamai atlikti savo uždavinius kultūrinėje ir ekonominėje srityje.

PAKEISTA MINĖJIMO DATA

LKV Sąjungos Ramovės Bostono skyriaus rengiamas Lietuvos kariuomenės atkūrimo

sukakties minėjimas įvyks ne lapkričio 26 d., kaip anksčiau buvo skelbta, bet lapkričio 18 d., šeštadienį. Minėjimo datos pakeitimo priežastis – Clevelando vyrų okteto negalėjimas atvykti į Bostoną lapkričio 26 d. dėl įsipareigojimo tą dieną atlikti meninę programą panašiam minėjimui Clevelande. Minėjimas lapkričio 18 d. vyks So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje.

RENGINIAI

Spalio 1 d. – „Laisvės Varpo“ rudens koncertas 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje.

Spalio 8 d. – Henriko Nagio poezijos recitalis ir Gintaro paroda Lietuvių klubo salėje. Pradžia 3 val. p.p.

Spalio 28 d. – Lietuvos Šaulių s-gos 70 metų sukakties minėjimas 7 val. vak. Maironio parke, Shrewsburyje prie Worcesterio. Minėjimą rengia Naujosios Anglijos šaulių „Trakų“ rinktinė.

Lapkričio 11 d. – Balfo 72-ro skyriaus pobūvis Sandaros salėje, Brocktone. Pradžia 6:30 val. vak.

Lapkričio 18 d. – Lietuvos Kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje. Rengia LKVS-gos Ramovės Bostono skyrius.

Gruodžio 3 d. Rankdarbių mugė. Rengėjai – Bostono LTI skyriaus tautodailininkai.

Balandžio 22 d. – Šv. Petro lietuvių parapijos Bostone banketas, Lantana restorane, Randolph, MA.

IŠEIVIJOS ĮNAŠAS

DONATAS ŠATAS

(Tęsinys)

Firmų atstovavimas

Tai išplaukia iš importo – eksporto veiklos. Amerikiečių, spaudoje jau keletą kartų teko skaityti, jog Pabaltijys gali atlikti panašų vaidmenį prekyboje su Sovietų Sąjunga, kaip Hong Kong atlieka su Kinija. Tokia analogija gal ir būtų šiek tiek perdėta, nes sovietai nėra tokioje izoliacijoje kaip buvo ir tebėra Kinija, bet tarpininkai visvien galėtų būti naudingi. Lietuvoje ir kitose Pabaltijaus valstybėse nesunkiai galima surasti asmenų, mokančių anglų kalbą ir žinančių sovietinę sistemą. Lietuvoje jau dabar yra prisisteigę kooperatyvų, bandančių orientuotis į prekybą su Vakarais.

Vakariečiai tiesiogiai dirbti su sovietiška burokratija neturi nei patyrimo, nei kantrybės. Tik didelės firmos turi bent savo atstovybes Maskvoje, o daugelio ir jų interesai yra prižiūrimi iš Švedijos ar Suomijos be ypatingo entuziazmo ir be rezultatų. Čia išeivija galėtų aktyviai įsijungti, sudarydama galimybes lietuviams surasti kontaktus su JAV ir kitų kraštų firmomis. Dauguma firmų tokiomis galimybėmis šiuo metu domisi. Tačiau pasiekti konkrečių rezultatų čia nėra lengva. Yra siūloma ne prekė, ką lengva įvertinti, o pataravimas, kurio rezultatai pasirodys kažkada ateityje.

Techniniai patarnavimai

Lietuvoje yra daug ir pajėgus techninio talento, techninė darba jėga yra nepaprastai pigi. Šiuo metu ji, turbūt, yra pigiausia pasaulyje dėl menkos rublio vertės perkant užsienio gaminius. Šioje srityje yra daug galimybių ir į daug jų jau buvo atkreiptas dėmesys. Galimybės yra labai įvairios: kai kurių dalių gamyba, aparatūros konstrukcija, inžinerinio darbo brėžinių atlikimas, kompiuterių skaičiavimo programų parengimas ir kt. Vienas kitas komentatorius Lietuvoje į tokį bandymą ugdyti verslus žiūri kaip į grubią eksploataciją pasinaudojant sovietinės ekonomijos normalumais. Man atrodytų, kad šioje srityje reikėtų kaip tik rodyti didžiausias pastangas. Tokie aukštesniame techniniame lygyje ryšiai gali ateityje atnešti įvairių progų plėtoti pramonę ir verslus.

nis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402, telefonas: (508) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898. P. V.

Turizmas

Pagal apytikrą apskaičiavimą apie 3 mil. dol. per metus, daugiausia iš Amerikos lietuvių turistų, yra išleidžiami užmokėjimui už viešbučius, maistą ir vidaus transportą. Iš tų mūsų pinigų labai mažai tenka Lietuvai, o veik viskas atsiduria Maskvos inturiste. Reikia manyti, kad toks krašto išnaudojimas bus artimoje ateityje koreguotas, įskaitant ir pelną dolerinėse krautuose, kuriose taip pat yra paliekama daug Amerikos lietuvių dolerių.

Žiūrint truputį toliau į ateitį, atrodo, kad pagrindinis turizmas, nešas kieta valiuta (Šiaurės Amerikos lietuviai), pradės mažėti. Palengvėjus galimybėms atvažiuoti pas gimines ir platesnės galimybės apsiesti ir kitose Lietuvos vietovėse, ne vien tik Vilniuje, turės didelę įtaką turizmo būdam. Vaziavimas pas gimines su jų iškvietimu yra daug pigesnis. Be to, didelės turistų grupės, kur asmenys yra atsitiktinai sumesti į vieną būrį ir nieko bendro savo tarpe neturi, nesudaro geros aplinkos kelionei. Vaziuoti pas gimines daugeliui irgi nėra geriausias turizmo būdas: taip atvažiuojant svečias jaučiasi apspūkinas savo gimines, o svarbiausia yra pats prištis ir neturi tiek daug judėjimo laisvės, kaip norėtų. Geriausias turizmo galimybės organizuoti specialias grupes, į kurias susirenka asmenys, turį bendrą interesą. Kai kurie kelionių biurai jau yra bandę organizuoti grupes tokiu principu, bet dar yra daug neišnaudotų galimybių: žuvažiuoti, medžiotojų, slidinetojų, stovyklautojų ir t.t. Daug kas mėgtas išvažiuoti atostogų su savo draugais, kas gali sudaryti kelias šeimas. Tokioms mažesnioms grupėms yra įmanoma gauti vietą Palangoje, Druskininkuose ir kitose kurortinėse vietose. Tokios mažos grupelės ir pavienės šeimos ir sudaro labiausiai perspektyvų turizmo augimą. Pagaliau juk taip daugumas žmonių vaziuoja į kitus kraštus, tai kodėl į Lietuvą grupinis vaziavimas turėtų sudaryti taip neproporcingai didelį procentą turistų.

Taip pat yra mažai panaudota galimybė auginti turizmą bendros Vakarų pasaulio publikos tarpe. Inturistai niekad neugdė turizmo į Lietuvą. Turizmą ugdyti yra suinteresuoti kelionių biurai, bet dar daugiau turi būti suinteresuotas pats kraštas ir reikėtų laukti padidinto aktyvumo ir iš paties krašto atitinkamų įstaigų, o geriausiai tai iš privačių kooperatyvų.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosevėybė įkainavimas nemokama!

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.

Turėdamas ilgą metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971. Adresas 6600 S. Pulaski Rd. One stop Real Estate

ŠIMAITIS REALTY
Viktoria Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

House for Sale by Owner
West of Orland Park
Spacious 3 bedrm. plus home on wooded lot across from Old Oak golf course. Redecorated & ready to move in. Immed. occ. \$121,900
Tel. 312-301-1372

HELP WANTED

Reikalinga norūkanti, siek tiek angliskai kalbanti moteris prižiūrėti 4 m. mergytę ir 6 mėn. berniuką Marquette Parko apyl. Šeimoje. Kreiptis: tel. 776-8063.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

FOR RENT

Įnuojojamas 3 kamb butas su šiluma Marquette Parko apyl. Kreiptis: tel. 737-2924

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS
Kreiptis į Hermis Deekys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v. Kalbėti lietuviškai

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemių. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE
Alfonso Šešplaukis-Tyruolis

ANATOLIJS KAIRYS KRIKŠTO VANDUO

Lietuvos krikšto trilogija pradeda Mindaugu 1251 m., baigiant Vytauto 1413 m. Žemaičių krikštą. Ilustravo M. B. Stankūnienė, 272 p. Kaina su persiuntimu \$12.00, Illinois gyv. dar pridėda 80 ct. III. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Ką Lietuva yra davusi kitų tautų literatūrai savo istorija, gamtovaizdžiu ir žmonių papročiais pirmą kartą panagrėnėta Alfonso Šešplaukio-Tyruolio knygoje

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE
Išleido Lituaniistikos tyrimo ir studijų centras Chicagoje. 244 psl. Knygos kaina 8 dol., su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai moka 10.14 dol. Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

POVILAS PETKEVIČIUS LENKŲ OKUPACIJOSE IR JŲ KALĖJIMUOSE

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpinį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir aštuonerius metus kalėjimuose. Objektivos ir sklandžiai parašytos apybraižos skaitytoją įtikina, kad mūsų kaimynas buvo žiaurus ir suktas. Šią knygą kiekvienam verta pasiskaityti ir turėti savo knygų bibliotekoje. Kaina su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 64 centus valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Genrikas Songlas
Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaišos, mitologija ir nuotykių susipynę į vaizdingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonių. Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam. Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvairiomis progomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti: DRAUGAS 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

REIKALAUJA SOVIETUS PASITRAUKTI IŠ PABALTIJO VALSTYBIŲ

Rugsėjo 8-10 d. Los Angeles priemiestyje Annaheime vyko Kalifornijos respublikonų partijos konvencija, kurioje dalyvavo per 1500 delegatų. Vyko pranešimai ir diskusijos Ameriką, Kaliforniją ir respublikonų partiją liečiančiais klausimais ir buvo priimti įvairūs nutarimai. Tarp priimtų nutarimų rezoliucijų viena skirta Pabaltijo valstybių išlaisvinimo pastangoms paremti.

Rezoliuciją konvencijai pasiūlė trys Kalifornijos respublikonų vienetai: Kalifornijos respublikonų tautinių grupių taryba, Kalifornijos lietuvių respublikonų ir Kalifornijos lenkų respublikonų sąjungos.

Ižanginėje rezoliucijos dalyje nurodoma, kad Molotovo-Ribbentropo paktu ir jo slaptaisiais protokolais buvo padalyta Lenkija, Suomija, Rumunija, Pabaltijo valstybės. Sovietų Sąjunga jau pripažino, kad tokie susitarimai tarp Hitlerio ir Stalino iš tikro buvo padaryti. Taip pat nurodoma, kad prieš įvykdytą tarptautinį nusikaltimą vyksta masinės demonstracijos. Todėl „Kalifornijos respublikonų partija stipriai ragina krašto administraciją ir Kongresą veikliai paremti kovojančius žmones, to pakto paliečius, jų kovoje dėl laisvės, taip pat ragina nedaryti Sovietų Sąjungai jokių ekonominių lengvatų, kol Hitlerio-Stalino 1939 metų pakto pasek-

mės nebus panaikintos”.

Californijos respublikonų partijos rezoliucija ragina Amerikos vyriausybę ir kongresą Pabaltijo valstybių okupacijos nepripažinimo politiką pastiprinti tokia akcija: „priimti jungtinę kongreso rezoliuciją, kuri pasmerktų Hitlerio-Stalino paktą ir jo pasekmes ir pareikalautų Sovietų Sąjungą nedelsiant iš Pabaltijo valstybių ir Lenkijos išvesti savo karines pajėgas ir civilinius pareigūnus ir Jungtinių Amerikos Valstybių vardu pateikti rezoliuciją Jungtinėms Tautoms, reikalaujant per nustatytą laiką sovietus pasitraukti iš Pabaltijo valstybių ir nesikišti į Pabaltijo valstybių ir Lenkijos vidaus reikalus”.

Šią rezoliuciją respublikonų konvencijai parūpino Kalifornijos respublikonų etninių grupių tarybos pirmininkė Liucija Mažeikienė, ją suformulavo adv. Nida Brinkienė ir stipriai parėmė Kalifornijos lietuvių respublikonų pirmininkas Vytautas Vidugiris. Amerikiečiai pritarė absoliučiai balsų dauguma.

K.

DRAUGAS, trečiadienis, 1989 m. rugsėjo mėn. 20 d.

5

Philadelphia ir apylinkės

LAUKIAME VYRŲ DAINININKŲ

Philadelphijos lietuvių kolonija, nors ir nepasizymi gyventojų gausa, tačiau dar turi apščiui aktyvių organizacijų. Jų tarpe tautinėje, religinėje, politinėje, kultūrinėje srityje nemažą rolę yra suvaidinusi ir sena Lietuvos vyčių organizacija. Jos veikla itin plėtėsi, užmezgus glaudų bendradarbiavimą su Lietuvių Bendruomene.

Malonu pranešti, kad pirmasis poatostoginis vyčių pasirodymas bus spalio 7 d. 7 v.v. Lietuvių namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA. Jie, norėdami kolonijos gyventojams, o ypač dainos mylėtojams suteikti dvasinio peno, ruošia šaunų koncertą, kurio programą atliks plačiai žinomas Clevelando oktetas, vadovaujamas Raimundo Kavaliausko, neseniai atvykusio iš Lietuvos. Okteto puošmena yra solistė D. Grigaliūnaitė. Šis vokalinis vienetas neseniai lankėsi Lietuvoje ir su savo plačiomis gestrolėmis džiugino vietos gyventojus. Jų dainos menas kritikų buvo palankiai įvertintas. Jei jie sugebėjo nustebinti operų, įvairių solistų ir chorų išleptus žmones, tai nėra abejonės, kad jų dainos giliai palies ir mūsų širdis. Po koncertinės dalies, nuotaikos palaikymui, gros orkestras. Šokių sūkurin jungsis jauni ir seni. Veiks baras ir bufetas.

Bilietus, kainuojančius po 10 dol., ir stalus galima rezervuoti pas D. Drumstą (215-271-9005), Aušrą Maknį (215-744-8744), J. Mickūną (609-931-3306) ir B. Krokį (215-671-0397). Čekius prašome rašyti Knights of Lithuania C-3 ir juos siųsti John Mickūnas, 333 Davis Ave., Mt. Ephraim, N.J. 08059. Į šį neeilinį koncertą vyčiai, ypač jų energingasis pirmininkas Vladas Mameniškis, maloniai kviečia ne tik Philadelphijos, bet ir viso Delaware slėnio lietuvius.

B.V.

PRIEŠ POTVYNIUS

JAV senatas priėmė nutarimą ir pasiuntė pasirašyti prezidentui Bush, kad būtų iš federalinio izdo paskirta 2% milijono dolerių statyti rezervuarus Chicagoje, saugant nuo potvynio. Dalis tos sumos skiriama tyrimams, kaip geriau apsisaugoti nuo potvynio.

A.†A. ZOFIJA MAČIUKIENĖ

1913.X.17—1989.VIII.13

Gimė Lietuvoje, Utenos apskrityje. Nuo 1949 m. iki 1983 m. gyveno Chicagoje, vėliau San Francisco.

Velionė kankino sunki liga, atėmusi jėgas, tačiau paskutinę savo gyvenimo dieną ji pasijuto geriau. Nušvitusi veidu ji vaikštinėjo po savo darželį laukdama kunigo, ir aš galvojau, kad mano brangi Mamytė pagis. Tačiau tą gražų sekmadienį Dievas pasiūkė Mamytę pas save anksčiau, negu kunigo rankos galėjo jį Patį jai atnešti...

Išėkis ramybėje, Brangioji, Šv. Kryžiaus kapinėse prie San Francisco. Myliu Tave!

Sūnus Vaidevutis Petras

A.†A. Dantų gyd. ONAI DAMIENEI

mirus, jos vyrui JURGIUI, dukrai ONUTEI su šeima ir svainei MARIJAI reiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Jada ir Vytautas Girniai
Giedrė Valaitytė

A.†A. JONUI VILKUI

mirus, jo žmonai ELŽBIETAI, dukroms MARYTEI GUNTHER, JOANAI ZALUBAS, DIANAI MALCOLM su šeimomis, svainei VINCENTINAI VILKIENEI su šeima Vilniuje ir visiems giminėms ir artimiesiems reiškiau nuoširdžią užuojautą.

Povilas Baltis

A.†A. Dantų gyd. ONAI DAMIENEI

mirus, skausmo prislėgtus vyrą JURGI, dukterį ONUTĘ FIELDING su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Juozas ir Bronė Vadopalai
Feliksas ir Valentina Zubinai
Jurgis ir Liucina Grigalaukai

A.†A. ELENA KELIUOTIENĖ PAKALNYTĖ

Mirė 1989 m. rugsėjo 16 d., sulaukusi 79 m. amžiaus. Gimė Latvijoje, Rygos mieste. Kilusi iš Radviliškio. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukros: Vida Petruilionienė, žentas Eugenijus, jo motina Vlada Petruilionienė; Živilė Jech, žentas Robert, jo duklė Lisa; marti Alma Keliuotienė; anūkai: Indra, Jonas ir Petras; Lietuvoje sūnus Sigitas, marti Janina ir kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionė buvo našlė a.a. Alfonso Keliuotio ir motina a.a. Rimo Keliuotio.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, rugsėjo 20 d. nuo 4 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 21 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė dukros, sūnus, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. JADVYGA MONTVIDIENĖ BARANAUSKAITĖ

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1989 m. rugsėjo 19 d., 10:15 val. ryto, sulaukusi 73 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 41 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Petras, sūnus Edward, marti Marie, anūkai Michelle ir Michael, brolis John Baranauskas, brolienė Adelle, sesuo Sophie Petreikis, teta Konstancija Laikūnienė su vyru Kaziu ir kiti giminės Lietuvoje bei Amerikoje.

Kūnas pašarvotas rugsėjo 20 d., trečiadienį nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsėjo 22 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė vyras, brolis, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. Dail. VIKTORUI PETRAVIČIUI

mirus, jo dukrai IZIDAI ir žentui LEOPOLDUI von BRAUN, sūnui LINUI ir jų šeimoms, giminėms ir artimiesiems reiškiam giliausią užuojautą.

Liūdas ir Milda Volodkai

A.†A. ADOLFUI VEINŠREIDERIUI

mirus, jo dukrai, Union Pier Lietuvių Draugijos valdybos pareigūnei, REGINAI ALBRECHTIENEI, giminėms ir artimiesiems reiškiam gilią užuojautą.

Union Pier Lietuvių draugija

A.†A. ONAI DAMIENEI

Amžinybėn iškeliavus, liūdesio prislėgtiems vyrui JURGIUI, dukrai ONUTEI FIELDING, jos vyrui RENE, dukrelėms MARIJAI ir KRISTAI reiškiam nuoširdžią užuojautą

Anastazija ir sūnus Vytenis Bukšniai
Ona Dainienė
Felicija Krumplienė
Leokadija ir Jonas Dainauskai

A.†A. TELESFORUI GRIKINIUI

mirus, dukrai ANGELEI ir jos artimiesiems reiškiam nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime netekus gero prieteliaus ir didelio geradari.

Judita Mamaitytė
V. ir O. Mamaičiai

A.†A. ARTURAS PLIŠKAITIS

Gyveno Chicagoje, Bridgeport apylinkėje. Mirė 1989 m. rugsėjo 14 d., 4:03 val. ryto, sulaukęs 75 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 37 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Ona Saženyte, dukterys: Nijole, Wanda ir Betty; seserys Ida Lockner su šeima ir Erna Pliskat; dėdė Otto Schiller su šeima Vokietijoje ir teta Wanda Grufas su šeima Australijoje; pusbroliai ir pussešerės bei kiti giminės.

Laidotuvės įvyko šeštadienį, rugsėjo 16 d. Iš koplyčios velionis buvo atlydėtas į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų buvo nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuliūdė žmona, dukterys, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Jurgis F. Rudminas. Tel. 927-1138.

A.†A. ONAI DAMIENEI

iškeliavus į Viešpaties Namus, reiškiam nuoširdžią užuojautą vyrui JURGIUI, dukrai ONUTEI FIELDING, jos vyrui RENE, dukrelėms MARIJAI ir KRISTAI.

Marija Pratkienė ir dukra Irena

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

APLINK MUS

x „Draugo“ jubiliejinis banketas, rengiamas renginių komiteto, bus rugsėjo 24 d., sekmadienį, 4 val. Martinique pokylių salėje. Meninę programą atliks solistai Jonas Jocyis ir Algirdas Brazis, akompanuojant muz. Alvydui Vasaičiui.

x Dr. Petras V. Kisielius išspausdino laisvą „Chicago Tribune“ rugsėjo 18 d. laidoje. Laisvė, kaip JAV LB vicepirmininkas, pasisako prieš prez. Busho vyriausybę, kuri skelbia si skanti Valstybės departamento nepripažinimo politiką, bet veidmainiauja tiesiogiais kontaktais su sovietais.

x Kun. Vaclovas Stakėnas yra atvykęs Chicago ir dalyvaus LKB Kronikų dviejų tomų su-tiktuvėse Jaunimo centro di-džiojoje salėje spalio 1 d. 3:00 val. p.p. Jis ta proga papasakos apie savo pergyvenimus sau-gumiečių rankose. Visi Chica-go lietuviai kviečiami su-tiktuvėse dalyvauti. Po visko bus vaisės kavinėje.

x Tautos fondo vakariene bus spalio 1 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Lietuvių Tautiniuose namuose. Pietums rengti sudarytas specialius komitetas. Vakarieneje bus meninė dalis ir laimėjimai.

x „Nerijos“ jūrų skaučių tuntu sueiga įvyks šį šeštadienį, rugsėjo 23 d., Jaunimo cen-tro mažojoje salėje. Pradžią 1:30 val. p.p. Dalyvavimas visoms privalomas. Visos dėvime išei-ginimais uniformomis. Tėveliai ir svečiai kviečiami. Taip pat kviečiamos visos mergaitės, no-rinčios įsijungti į prasmingą ir įdomią jūrinės skautijos veiklą.

x PATRIA parduotuvės pastato priekis buvo sugriautas automobilio nelaimėje, tačiau prekyba vyksta kasdieną. Čia rasite didelį pasirinkimą dovaninių prekių ir įvairių Lie-tuvoje vartoti tinkančių elektroninių ir kt. aparatų. Siunčiame prekes kargo į Lietu-va taip pat ir į kitus Amerikos miestus. PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, IL, tel. 312-778-2100. (sk)

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. 776-3162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadienį ir vakarais
pagal susitarimą

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Advokatas JONAS NAKAS
505 Pleasant St., Ste. 202-C
St. Joseph, MI 49085
Tel. 616-983-4130
Aptarnauja Union Pier, New Buffalo ir kt. pietvakarių Michigano lietuvius

x Dr. Kazys Bobelis, Vliko pirm., ir Pranas Povilaitis, LKDS gen. sekr., išvyko į Krikščionių demokratų interna-cionalo kongresą, kuris vyks rugsėjo 18-20 d. Gvatemaloje. Krikščionių demokratų interna-cionala sudaro 57 valstybių krikščionių demokratų partijos ir judėjimai.

x VLIKO valdybos svarbus posėdis bus Washington, D.C., spalio 1 d. Į jį iš Chicago išvyks-ta vicepirmininkai: dr. Leonas Kriaučiūnas ir inž. Pilypas Narutis ir VLIKO tarybos pir-mininkas Teodoras Blinstrubas.

x „Margutis“ praneša, kad bilietai į Vilniaus universiteto ansamblio spalio 7 ir 8 dienų koncertus baigiami išparduoti. Dar yra bilietų į spalio 9 d. koncertą Bilietai gaunami Vaz-nelių parduotuvėje ir „Margu-tyje“.

x Rugsėjo 26 d. Melrose Parko ir apylinkės Lietuvių Amerikos klubas surengė gegužinę Otto Mejerio namuose. Gegužinėje dalyvavo klubo na-rių ir svečių iš vietinės apy-linkės ir iš tolimesnių vietovių. Gegužinė praėjo su dideliu pasisekimu ir davė gražaus pelno. Dėkojame prisidėjusiems savo maistu ir darbu – E. Indriūnienei, O. Junkerieni, S. Mejerienei, M. Paugienei, L. Puodžiūnienei, O. Rakauskie-nei, Z. Sinkevičienei ir visiems, kurie aukojo fantų laimės ratui.

x Gyvenimo pagerinimas ir prailginimas maisto pagalba – gal. sesers Elenos Peržinskienės pranešimas Alvudo pažmo-nyje Lietuvių sodyboje šį sekma-dienį nuo 2 v. p.p. Dalyvauja kun. Juozas Juozavičius. Grož-vyda Giedraitytė skaito savo kūrybą. Gydotojas atsakinėja į sveikatos reikalų paklausimus, išduoda kraujo tyrimui lapelius ir aiškina tokio tyrimo duome-nis. Matuojamas kraujospūdis. Puikiausia alytiškių ansamblio programa – Alekso Plenio ga-mintas video filmas. Alvudo gyrybėmis pasivažišinimas: kugelis, kompotas, vaisiai, bul-kutės. Nepaliginamo grožio iš dabar vykstančios grafikų pa-rodos įsigyti kūrinių apžiū-rėjimas. Visiems įėjimas lais-vas. Visi laukiami.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

x Kargo visą laiką siunčia-me į Vilnių arba į Maskvą pra-neša Romas Pukštys. Trans-pak, 2655 W. 69th St., Chica-go, IL 60629, 1-312-436-7772. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dvejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x JUOZAS RACEVIČIUS, namus parduoda greit. [kaino-jimas – veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233. (sk)

x Lietuvių kelionė laivu po Karibų salas gruodžio 11-18 d. Kaina nuo 894 dol. vienam asmeniui įskaitant oro susisieki-mą. Kreiptis: Birutė Zalato-rienė, Travel Advisers, Inc., 1515 N. Harlem, Oak Park, IL 60302, tel. 312-524-2244. (sk)

x Lietuvoje pageidaujama kosmetika labai žemomis kai-nomis! P.v. 12 spalvų mažiau negu 2 dol. Įvairus pasirin-kimas. Transpak, 2655 W. 69 St., tel. 312-436-7772. (sk)

x Lituanus žurnalo šių metų Nr. 3 išėjo iš spaudos. Tai mokslinių ir grožinės literatūros straipsnių žurnalas, sklei-džiantis lietuvių kultūrą angliš-kai kalbančiame pasaulyje. Ši numerį redagavo Violeta Keler-tienė ir jame rašo Tomas Venclova, Vytautas Kavolis, Alina Staknienė, Raymond Filip, Liūnė Sutama, Inta Ezer-gilis ir kiti. Lituanus leidžiamas jau 35 metus po keturis nume-rius kasmet. Administruoja Jonas Kučėnas.

x Rugsėjo mėnuo LB-nės veikloje yra skiriamas aukų rinkimui švietimo reikalams. Brighton Parko apylinkės valdyba pareiškė rinkti aukas šiam reikalui prie parap-i-jos bažnyčios prieš ir po lietu-viškų mišių sekmadienį, rugs. 24 d.

x L.K.V.S. Ramovės Chica-gos skyriaus ramovėnų susi-rinkimas įvyks rugsėjo 24 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centro patalpose.

x Išeivijoje turime gabių ir atsidasusių tautinių šokių va-dovų. Kiekvienas jų savaip gar-sina lietuvių liaudies meną, puoselejant tautinį lietuvišką šokį. Maloniai prašome atvykti į „Grandies“ rengiamą tautinių šokių koncertą, kuriame dalyvaus iš Toronto „Atžalyno“ šokėjai „Atžalyno“ ir „Grandies“ jaunimui būtinai yra rei-kalinga lietuviškos visuomenės moralinė parama. Kviečiami visi ir iš visur. Koncertas bus rugsėjo 23 d. 6:30 val. vak. Jau-nimo centre. Bilietus iš anksto galima įsigyti pas Danutę Puo-džiūnienę Kasoje ir koncerto dieną prie įėjimo.

x LB Brighton Parko apy-linkės valdyba, norėdama sutelkti daugiau pajamų lietu-viškos išlaikymui išėivijoje, rengia Rudens vakarą rugsėjo 30 d. Šaulių namuose. Vietas galima rezervuoti skambinant S. Daulienei ir Bronėi Rustei-kienei.

x Dr. Juozas ir Agnė Ki-žiai, Chicago, Ill., dr. J. Bajori-nas, Pompano Beach, Fla., Maria Mogenis, Belleville, Ill., Roma Juzėnas, Southfield, Mich., Anthony Vaivada, McLean, Va., O. Remeikienė, Cicero, Ill., R. Predkelis, Hun-tington Beach, Fla., parėmė „Draugą“ po 20 dol. auka ir kar-tu gražino laimėjimų šakneles. Labai dėkojame.

x Antro kaimo palydėji-mas į Lietuvą įvyks Jaunimo centre, šeštad., rugsėjo 30 d. su kokteiliais 6 v.v., vakariene 7 v.v. ir programa, „Istorijos pa-rasėse“, 8 v.v., kuri Chicagoje nebus kartojama. Bilietai Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71 St., 471-1424. (sk)

x „Aušros Vartų“ tuntas švenčia 40 m. veiklos sukaktį. Tai progai paminėti ruošiamas pokylis š.m. rugsėjo 30 d. 6 v.v. Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte. (sk)

x A. a. Onos Juodkienės pirmąsias mirties metines mi-nint, š.v. Mišios bus atna-šaujamos tėvų Marijonų koply-čioje rugsėjo 23 d. 8 v. ryto. Bi-čiulius ir pažįstamus prašome pasimelsti už mūsų Motiną. Sūnus, duklė ir žentas. (sk)

x Ieškau savo dėdės Juozo Budriko ir pusseserės Salo-mėjos Rimkaitės, gyv. 2313 W. 22 PL., Chicago, IL 60609. Pra-šau atsiliepti rašant: Lithu-ania, Šilutė, Dirvų g-vė 9, Pranas Samoška. (sk)

x Anglijos lietuvių klubo Chicagoje rudens balius įvyks šį šeštadienį, rugsėjo 24 d. 7 val., Šaulių salėje. (sk)

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

MOKYKLĖLĖ

Mūsų vargo mokyklėlė, Šviesk mums, kaip šilta saulutė! Išmokyk mūs brangią kalbą Ir tauriu lietuviu būti.

Sėk į širdį sekla našia, Sėk į širdį sekla dailia, Lietuvos tėvynės dvasią Ir skaisčiausiąją jai meilę.

Ir varpelis tavo mažas, Kaip Kudirkos varpas, šaukia, Kad ateis laikai mums gražūs, Nes tėvynė mūsų laukia.

Alb. Kašubienė

LAISVĖ LIETUVAI

Lietuva po truputį artėja prie savosios laisvės. Po antrojo pasaulinio karo, 1940 metais, Lietuva, Latvija ir Estija buvo okupuotos Sovietų Sąjungos. Dabar, atėjus į valdžią Gor-bačioviui, Lietuva jau antrą kartą šiame amžiuje bando išsikvoti sau laisvę.

Valdžia atidavė Vilniaus ka-tedrą, leido naudoti tautinę vėliavą, lietuvių kalba buvo pri-pažinta oficialia respublikos kalba. Buvo iškovota teisė kritikuoti valdžios nutarimus, rengti de-monstracijas ir mitingus.

Atrodo, kad šios reformos pa-dės, siekiant Lietuvai laisvės. Gal mes galėsime nuvykti į laisvą Lietuvą. Aš labai norėčiau, kad Lietuva atgautų savo laisvę. Pabaigęs gimnaziją, norėčiau įstoti į universitetą. Ateityje aš dirsiu ir kovosiu už Lietuvos laisvę.

Gediminas Dziemionas, Hamiltono Valancijos mokyklos 10 sk. mokinys. Kanada (Jubiliejinis metraštis).

DABARTINIS GYVENIMAS LIETUVOJE

Nuo antrojo pasaulinio karo iki dabar lietuviams buvo sun-ku gventi Lietuvoje, nes ten juos valdo ir skriaudžia rusai komunistai. Žmonės negali sa-kyti, ką galvoja, negali skaityti, ką nori, nes nėra laisvos spaudos.

Dabartiniu metu naujos refor-mos keičia gyvenimą Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje. Atsirado naujas laisvės troškimas. To judėjimo pastangomis, mūsų trispalvė šiomis dienomis aukštai plevėsuoja Gedimino bokšte, Vilniuje. Naujas paveldas, kad mūsų broliai lietuviai galėjo viešai švesti Kalėdas.

Dienraštis „Sun-Times“ rašė, kad Lietuvoje pagrindinė kalba yra lietuvių kalba. Dabar žmonės galės laisvai kalbėti lietuviškai. Vasario 16-ji paskelbta tautos švente.

Julytė Plačaitė, Buvusi Dariaus Girėno lit. m-los mokinė.

VARLĖ

Labai, labai seniai Dievas rugių sėjo. Jam besėjant, iš kažkur išlindo varlė ir sako: – Ką tu pasėsi, tai aš suėsiu! – Aš tau žandus surankinsiu – atsakė Dievas. Šiandien varlė per rugių sėją negali prasizioti. (Užrašė J. Jokubka iš Viešin-tų apylinkės).

RENATA KVANTAITĖ, 6 kl.

PEŠTYNĖS

Susipyko trys draugai: Vytautas, Petras, Zigmantas. Ir visi jie čia staiga – Ėmė ir pravirko.

Nepasidalino jie Vieno gero žaislo, Jis vadinosi arklys Su auksiniais karčiais.

Tempė, pešė jį visi, Auksakartį žirgą. Tik atėjo, štai, mama Ir pasakė – „baigta!“

Ji jiems atėmė staiga Numylėtą žirgą; Ir visi vaikai tada – Tyliai išsiskirstė.

Lina Kalinauskaitė, 8 sk. mokinė iš Lietuvos.

MANO SLAPTAS NAMAS

Vieną dieną grįžau namo iš mokyklos ir susipykau su savo tėvu dėl blogų pažymių. Jis mane už tai nubaudė. Aš taip nuliūdau, kad susipykau su tėvu. Atsiprašiau, apkabinau jį ir išbėgau pro duris. Aš nuejau ir savo namelį, uždegiau žvakutę ir pradėjau melstis. Aš prašiau Dievulio, kad man atleistų, kad aš buvau negeras. Aš prašiau vakarienių, pasakiau „Ačiū“ ir išbėgau vėl laukan į savo slaptą namą. Buvau pavargęs ir netrukus užmigau. Sapnavau vaiką, kuris taip pat negerai elgėsi. Tas vaikas irgi meldėsi savo namelyje. Paskui tas vaikas gražiai atsiprašė ir viskas buvo gerai. Kai aš atsi-budau, pagalvojau: „Ar man irgi atsiprašyti?“ Aš nebuvau tik-ras, ar tėvai man atleis. Aš smarkiai meldžiausi ir prašiau Dievulio, kad tėvai daugiau nepyktų. Aš išlipau iš savo slap-to namelio ir pradėjau pamažu eiti namo. Eju pro duris ir patraukiau link tėvų. Sustojau prie tėvų ir prašiau: „Tėveli, mamytė, prašau atleiskite man. Kitą kartą aš daugiau pasis-temgiu, geriau mokysiuos“. Tėveliai man atleido, apkabino ir pabučiavo. Koks linksmas aš buvau! Aš nubėgau į slaptą namelį ir labai dėkojau Die-vuliui. Aš žinoju, kad, kai man reikia Dievulio pagalbos, aš tik turiu nueiti į savo slaptą namelį pasimelsti.

Kovas Lapšys Kristijono Donelaičio lit. m-los

IS KIAUSINIŲ ISPERETI VAIKAI PO PASAULI KELIAUJA

(Konkursinė lietuvių liaudies pasaka)

(Pabaiga)

– Sakiau, kad neimk! Tada arklys prašė nupirkti įvairių gėrimų. Liepė jį pakinkyti į vežimą, sudėti visus gėrimus ir nuvažiuoti prie marių. Šeimininkas taip ir pa-darė. Karalaitė išėjo pasivaikš-čioti. Ji užuodė gėrimus ir atėjo prie vežimo. Beragaudama pasi-gėrė ir užmigo. Tada šeiminin-kas ją įsodino į vežimą ir par-vežė karalaitę namo.

Išmiegojus karalaitė pasakė: – Dabar parvarkite mano tris pasogines kumelaites!

Šeimininkas vėl nuėjo pas arklį ir verkia. Arklys sako: Paprašyk pono pakulų ir ap-vyniok mane jomis. Tada josime tų kumelaitių parvaryti.

Šeimininkas užsėdo ir raitas nujojo. Puolė jį mariai ir ten rado dvarą. Dvare vaikščiojo senas karalius. Jis turėjo gele-žinius nagus. Karalius pradėjo su arkliu risti. Su geležiniais nagais išplėšia iš arklio pakulų. o arklys iš karaliaus mėsos ga-balą. Arklys nugalejo karalių. Šeimininkas nubėgo į tvartą ir atsivedė tas tris kumelaites. Taip laimingai sugrįžo namo.

Karalaitė liepė pamilti tas tris kumelaites, supilti pieną į katilą ir užvirinti, kad galėtų pasnas maudytis.

– Kai tu nusimaudysi tame piene, tada mane galėsi vesti. Ponas verdantiame piene suvirė negyvai.

Tada karalaitė vėl liepė pamilti kumelaites, užkaisti pieną ir pačiam šeimininkui jame išsimaudyti. Tada šeimi-ninkas vėl nuėjo pas arklį ir verkia. Arklys jam sako:

– Kai tau lieps maudytis, pa-leisk mane iš tvarto. Tu nelipk į pieną, kol aš tris kartus itrauksiu į save oro. Po trečio oro įtraukimo (atsikvepimo) lipk į pieną, jis nebus labai karštas, ir išsimaudyk.

Šeimininkas išsimaudė. Vedė tą karalaitę ir visas tas dvaras jam paliko.

(Papasakojo Mykolas Žoltaus-kas iš Dovainavos kaimo, Ra-seinių valsčiaus. Užrašyta 1888 metais).

Klausimai: 1. Kaip šeiminin-kas parvežė karalaitę? 2. Kaip pasivarė tris kumelaites? 3. Ką karalaitė liepė daryti su kume-laitėmis? 4. Kas atsitiko su dvaro ponu? 5. Kokia pasakos pabaiga?

Žodynas: 1. Pamilti, 2. pakinkyti, 3. mariai, 4. užuosti, 5. ragauti-beragaudama, 6. par-varyti, 7. pasoga-pasoginės, 8. kumelaitė, 9. pakulos-pakulų, 10. apvynioti, 11. raitas, 12. ristas.

Gramatika: Surašykite šiuos žodžius į tris stulpelius. Pir-mame – pagal vienodą šaknį, an-trame – pagal vienodą galūnę, trečiame – pagal vienodą priešdėlį. Žodžiai: stala, parašas, dirbti, pastogė, lenta, uždarbis, gera, pastaba, knyga, dirbo, pamokytį, uždirba.

Konkuro taisyklės yra „Draugo“ 134 nr.

Neiškenčia, lyg vilkas nestau-ges. (Be kantrybės)

Greitas, kaip kibirkštis. (Smarkumas)

Piešė Lina Grigaitytė